

KINH BỒ-TÁT TAM-MUỘI NIỆM PHẬT

QUYỂN 3

Phẩm 5: KHEN ÂM THANH BIỆN TÀI CỦA ĐỨC PHẬT (Phần 2)

Bấy giờ, Bồ-tát Bất Không Kiến lại bảo Tôn giả A-nan:

–Chư Phật Thế Tôn thù thắng, hy hữu hết mực, đối với vô lượng a-tăng-kỳ các pháp nhất định rốt ráo, đạt đến bờ giác, nên gọi là Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri. Giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến nơi tất cả pháp tướng hành không chấp giữ, dựng lên cờ báu tối thắng, phát ra âm thanh lớn.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe bố thí để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về lợi ích bố thí.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe giới cấm để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về lợi ích rộng lớn của giới.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe Tam-muội để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về Tam-muội.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe trí tuệ để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai hôm nay sẽ vì ta nói về trí tuệ.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe giải thoát để được tế độ, liền sinh ý nghĩ: Hôm nay Đức Như Lai sẽ vì ta nói về giải thoát.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe giải thoát tri kiến, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta giảng nói về tri kiến.

Nếu có chúng sinh nào thích sinh Thiên để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về việc sinh Thiên.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe pháp vô thường để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về vô thường.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe nói về khổ để được giải

thoát, liền sinh ý nghĩ: Hôm nay, Đức Như Lai sẽ vì ta nói về khổ.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe vô ngã để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Hôm nay, Đức Như Lai sẽ vì ta nói về vô ngã.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe nói về vắng lặng để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta nói về pháp vắng lặng.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe pháp bất tịnh để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Đức Như Lai sẽ vì ta giảng nói về pháp bất tịnh.

Nếu có chúng sinh nào thích nghe đạo Vô thượng để được giải thoát, liền sinh ý nghĩ: Hôm nay Đức Như Lai sẽ vì ta nói về pháp Đại thừa, khen ngợi công đức của chư Phật. Không một chúng sinh nào nghe Đức Như Lai giảng nói pháp như vậy rồi mà không giải thoát.

Lúc đó, Bồ-tát Bất Không Kiến liền nói kệ:

*Đấng Điều Ngự thế gian
Ở trong chúng diễm nói
Giới, định, tuệ, giải thoát
Và giải thoát trí kiến.
Tất cả pháp như vậy
Nêu rõ đều thành Phật
Thích nghe nói thí, giới
Người ấy được giải thoát.
Đều nghe thế gian nương
Khen công đức thí, giới
Thích nghe nói định, trí
Được công đức giải thoát.
Liền nghe Phật Thế Tôn
Diễn âm không nghĩ bàn
Thích sinh Thiên giải thoát
Mâu-ni liền diễn giảng.
Người thích nghe trí tuệ
Nay Thiên Trung Thiên nói*

*Thích nghe vô thường, khổ
 Nói vô ngã, bất tịnh.
 Các tiếng đều vắng lặng
 Người ấy được giải thoát
 Tức thời liền được nghe
 Tiếng không thể nghĩ bàn.
 Nếu ai muốn thích nghe
 Công đức Bích-chi-phật
 Nay Thiện Thệ liền vì
 Nói thừa Duyên giác này.
 Nghe các công đức Phật
 Thừa giải thoát như vậy
 Thế Tôn nói pháp xong
 Chúng sinh cầu Bồ-đề.
 Như tất cả tiếng này
 Không thể nghĩ bàn được
 Các pháp của Phật nói
 Lợi ích cho thế gian.
 Đã hiểu biết tất cả
 Tiếng vi diệu thanh tịnh
 Tức thời đều phát khởi
 Tâm Bồ-đề vô thượng.*

Bồ-tát Bất Không Kiến lại bảo Tôn giả A-nan:

–Chư Phật Thế Tôn hết mực thù thắng hy hữu, thành tựu viên mãn hết thảy vô số căn lành nên gọi là Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri, thân cận cúng dường vô lượng chư Phật, bố thí, điều phục, nhất tâm vắng lặng, nay được đạo Bồ-đề vô thượng, thành tựu đầy đủ vô số biện tài. Như Lai Thích-ca được vô lượng biện tài: Biện tài tối tôn vô thượng, biện tài không thể đối đáp, biện tài không chấp giữ, biện tài giải thoát thù thắng, biện tài không trở ngại, biện tài thành tựu tánh, biện tài thành tựu giáo hóa, biện tài thí không nhiệt náo, biện tài hỏi về có không, biện tài dự biết, biện tài hoặc có tướng, biện tài hoặc không tướng, biện tài vắng lặng mặc nhiên, biện

tài hay trừ diệt giận dữ, biện tài tất cả chương cú danh tự, biện tài nêu bày về chương cú thâm diệu, biện tài nêu rõ về sự thuận hợp sâu xa, biện tài vô lượng ví dụ, biện tài không hỏi đáp, biện tài đầy đủ thiền định, biện tài đầy đủ rộng lớn, biện tài đầy đủ khó nghĩ bàn, biện tài đầy đủ sự mở bày diễn giải, biện tài đầy đủ thanh tịnh, biện tài đầy đủ điều không hủy, biện tài đầy đủ thông tuệ không hao tổn, biện tài đầy đủ tâm không tham đắm, biện tài đầy đủ tâm không tham tiếc, biện tài đầy đủ không mất câu chữ, biện tài đầy đủ không bị tước đoạt, biện tài đầy đủ không hư dối, biện tài đầy đủ ý phát khởi giảng nói pháp, biện tài đầy đủ việc nói pháp xua trừ phiền não sinh tâm thanh tịnh, biện tài đầy đủ việc thân cận nói chương cú, biện tài nói đầy đủ về quá khứ, biện tài nói đầy đủ về vị lai, biện tài nói đầy đủ về hiện tại, biện tài nói đầy đủ về hy hữu, biện tài đầy đủ trí vô sinh thù thắng vi diệu, biện tài đầy đủ làm cho tất cả đại chúng an vui.

Lúc đó, Bồ-tát Bất Không Kiến liên nói kệ:

*Xưa đã từng chí tâm
Cúng dường vô lượng Phật
Do đó Nhân Trung Tôn
Nay được đạo Vô thượng.
Căn lành không nghĩ bàn
A-tăng-kỳ biện tài
Biện vô ngại mở bày
Phật được các biện này.
Biện giải thoát vô thượng
Biện thành tựu giáo hóa
Biện tuyên nói các tướng
Biện có hỏi, không hỏi.
Sâu xa nói đủ cả
Biện tùy thuận loại dụ
Tiếng thanh tịnh khó nghĩ
Biện đầy đủ diệu thuyết.
Thành tựu nghĩa thanh tịnh*

Biện quyết định các tướng
 Không nghĩ và không thoái
 Biện không kém, không thấp.
 Hay thay người tuệ sáng
 Biện không chấp, không hoại
 Không mất chữ, câu văn
 Biện thấu vui không dối.
 Hay đoạn tâm phiền não
 Biện không quên mười Lực
 Tối thượng và thân cận
 Biện nói rõ ba đời.
 Thánh cùng với không Thánh
 Như biện tùy thuận này
 Đều không sinh, không xa
 Biện nghe gần, nghe xa.
 Nói công đức Thiện Thế
 Biện âm thanh, trong suốt
 Như người dùng sợi lông
 Thu lấy nước biển cả.
 Được biết số lượng đó
 Khiến cho khô cạn hết
 Không thể biết chư Phật
 Biện Như Lai thù thắng.
 Hư không hoặc có lượng
 Có thể biết biên vực
 Dem cân núi Tu-di
 Có thể biết cân lượng.
 Sức trí biện Như Lai
 Không ai hàng phục được
 Tuy trải qua số kiếp
 Không lường được biện này.

Nói xong, Bồ-tát Bất Không Kiến lại bảo Tôn giả A-nan:

–Trưởng lão nên biết! Chư Phật Thế Tôn có âm thanh Đại

phạm, âm thanh sư tử, âm thanh Long vương, tiếng dũng mãnh, tiếng đàn, tiếng ca, tiếng hay dịu dàng, tiếng sấm lớn nhỏ, tiếng không thể nghĩ bàn, tiếng vô lượng vi diệu, tiếng vô biên thù thắng, âm thanh đầy đủ, tiếng không thoái chuyển, tiếng Ca-lăng-tần-già, tiếng hoan hỷ thanh tịnh, tiếng Như Lai phân biệt, tiếng Như Lai hiểu rõ, tiếng Như Lai sâu rộng, tiếng Như Lai không hủy, tiếng Như Lai không bỏ, tiếng Như Lai trong suốt, tiếng không suy, không tổn, tiếng Như Lai tốt đẹp, tiếng Như Lai rất hay, tiếng Như Lai không dở, tiếng Như Lai lớn lao đầy đủ tất cả công đức. Là nơi nói Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri dùng một thứ âm thanh khiến nơi chúng sinh một thế giới đều rất thích nghe. Lại dùng một âm thanh khiến hai thế giới chúng sinh trong đó cũng rất thích nghe. Một âm thanh của Như Lai cho đến trăm ngàn vạn ức na-do-tha vô biên thế giới chúng sinh trong đó đều thích nghe cũng lại như vậy. Chúng sinh ở chốn kia nghe tiếng của Như Lai hiểu rõ như vậy, nhận biết như vậy, đều cho Như Lai vì mình mà nói pháp. Như vậy, này Tôn giả A-nan! Tiếng lợi ích, tiếng không thể nghĩ bàn của chư Phật Như Lai ví như vầng mặt trời soi chiếu cõi Diêm-phù-đề, những chúng sinh có mắt đều nhờ đó mà trí tuệ đạt lợi lạc. Âm thanh của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri như vậy là bánh xe pháp thanh tịnh vi diệu, tất cả đều được cứu giúp cũng lại như thế.

Này Tôn giả A-nan! Ví như đầu Xuân, ngày mười lăm, ban đêm vầng trăng tròn đầy trong sáng, soi chiếu khắp nơi không chút mây che, người cõi Diêm-phù-đề đều đi dạo xem tùy ý vui thích với vầng trăng ấy, âm thanh pháp luân thanh tịnh vi diệu của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri cũng lại như vậy, chúng sinh nào nường vào đó thì được lợi ích, có duyên gặp được ánh sáng pháp của Như Lai.

Này Tôn giả A-nan! Ví như các sông ngòi, khe rạch, các dòng nước lớn nhỏ chảy vào biển cả đều thành một vị, nhưng một vị này lại đầy đủ các vị, cũng có vô lượng các châu báu vi diệu, Nhân phi nhân tuy tham cầu châu báu này nhưng biển cả sâu rộng khó có thể qua được; âm thanh pháp luân thanh tịnh khó lãnh hội của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri cũng như vậy, khiến các chúng sinh

được pháp báu lợi ích vô lượng an vui cũng như thế.

Này Tôn giả A-nan! Ví như đại địa giúp cho hạt giống nảy mầm sinh trưởng vạn vật, làm lợi ích cho chúng sinh dẫn đến thịnh vượng. Xóm làng, thành ấp, chốn kinh kỳ của Đế vương, tất cả cảnh giới đều nương nơi đất này; như vậy âm thanh pháp luân thanh tịnh vi diệu của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri đã cứu vớt hết thảy vô lượng chúng sinh đều khiến được hoan hỷ cũng lại như thế.

Này Tôn giả A-nan! Ví như hư không, thế gian đến đi không bị ngăn ngại mà hư không này còn có thể tạo an lạc cho vạn vật; như vậy âm thanh pháp luân thanh tịnh vi diệu của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri tạo lợi ích lớn cho tất cả cũng lại như thế.

Này Tôn giả A-nan! Ví như cây Ba-lợi-chất-đa, Câu-tỳ-la trên cõi trời Tam thập tam, hoa lá sum suê, chư Thiên dạo chơi thấy được đều vui thích; như vậy âm thanh pháp luân thanh tịnh của Đức Như Lai diễn nêu tất cả pháp cam lồ lợi lạc cũng lại như thế.

Lúc này, Bồ-tát Bất Không Kiến liền nói kệ:

*Âm Thế Tôn Pháp Vương
Đệ nhất Diêm-phù-đề
Tiếng sư tử hùng mạnh
Và tiếng của rồng lớn.
Tiếng đàn trúc hòa nhã
Mười phương không nghĩ bàn
Tiếng chuông gầm sấm vang.
Tiếng động khắp vô biên.
Tiếng cõi Phật đầy đủ
Tiếng chưa từng suy giảm
Tiếng Ca-lăng-tần-già
Tiếng thuận hợp hoan hỷ.
Tiếng Thánh vui không cấu
Tiếng dạy dỗ, không dạy
Tiếng vô vi thâm diệu
Tiếng không chê, hủy báng.
Khó thấy khéo phân biệt*

Âm thanh của câu chữ
Tiếng không còn suy tổn
Tiếng vì diệu hiện khắp.
Tiếng không còn trói buộc
Và tiếng không quên mất
Tiếng tất cả công đức
Nương thế gian để nói.
Hay dùng một âm thanh
Hiện khắp một thế giới
Điều phục mọi chúng sinh
Hoan hỷ đều thích nghe.
Nói hôm nay Như Lai
Chỉ vì ta nói pháp
Như Lai dùng một âm
Cho đến hằng sa cõi.
Trong vô lượng thế giới
Chúng sinh đều thích nghe
Ví như mặt trời sáng
Chiếu soi khắp vạn vật.
Tiếng Thế Tôn như vậy
Vì chúng diễn thuyết pháp
Đâu xuân ngày mười lăm
Trăng tròn sáng rực rỡ.
Vàng trắng sáng như vậy
Chiếu khắp Diêm-phù-đề
Khiến đều được hoan lạc
Lợi ích cũng vô biên.
Thế gian nương vào trăng
Người thấy đều vui vẻ
Âm thanh thanh tịnh diệu
Làm lợi cho tất cả.
Diêm-phù-đề tối thượng
Không thể nghĩ bàn được

Như biển cả vô biên
Chỗ sinh ra các báu.
Sâu rộng khó thể qua
Lợi ích tất cả chúng
Phật thù thắng như vậy
Tối thượng không ai hơn.
Nên dạy, không nên dạy
Âm thanh khó lãnh hội
Thanh tịnh không hủy hoại
Hay thí mọi điều vui.
Ở tam thiên cõi này
Tất cả chúng an trụ
Âm thanh Phật như vậy
Lợi vật khó nghĩ bàn.
Hư không không trở ngại
Qua lại thông suốt khắp
Tiếng Thế Tôn như vậy
Thấm nhuần hết thấy chúng.
Như cây hoa hương trời
Nở ra được lợi ích
Các âm thanh Như Lai
Đều lợi ích thế gian.
Ta ở trong một kiếp
Nói cộng đức tiếng Phật
Tuy lại trải trăm kiếp
Không lường được trước sau.
Chư Phật cũng như vậy
Tiếng không thể nghĩ bàn
Các chúng sinh mười phương
Dị khẩu biện vô biên.
Nói công đức tiếng Phật
Không thể cùng tận được
Thế gian nương như vậy

*Tiếng không thể nghĩ bàn.
Nếu các loài nước đất
Cùng tất cả chúng sinh
Giả khiến đều được Phật
Tiếng không lường độ sâu.
Các Thiện Thệ như vậy
Tiếng không thể nghĩ bàn
Như Đấng Điều Ngự sư
Âm thanh không gì sánh.
Nếu suy nghĩ tùy thuận
Trọn không đọa nẻo ác
Nếu có các Bồ-tát
Nghe đầy đủ tiếng Phật.
Sẽ thành Phật, Pháp vương
Âm thanh không nghĩ bàn.*

Khi ấy, Tứ Thiên vương, Thích Đê-hoàn Nhân, Thiên tử Diêm-ma, Đâu-suất, Tự tại và Đại tự tại cùng với con tên là Thương Chủ, Đại phạm Thiên vương, chư Thiên trời Tịnh cư. Lại có chư Thiên oai đức đại lực, các Thiên tử ở hai cõi Dục và Sắc, nghe Đại Bồ-tát Bất Không Kiến nói về công đức nơi âm thanh của Phật, đều khen là chưa từng có, bèn dùng hương bột chiên-đàn trời tung rải cúng dường Đại Bồ-tát Bất Không Kiến, cho đến cúng dường khắp mười phương. Lúc đó có sáu mươi ức trăm ngàn na-do-tha chư Thiên thuộc Dục giới, Sắc giới nghe âm thanh này đều gieo trồng căn lành Bồ-đề vô thượng; năm ngàn Tỳ-kheo cũng phát tâm Bồ-đề vô thượng, mặc áo giáp thế nguyện rộng lớn, bảy trăm ngàn vạn các Tỳ-kheo-ni đều phát tâm Bồ-đề vô thượng và phát thế nguyện lớn, năm ngàn ức Ưu-bà-tắc từ tòa ngồi đứng dậy, đi đến chỗ Đại Bồ-tát Bất Không Kiến, lại có hai ức trăm ngàn na-do-tha các người nữ tất cả đều cởi các thứ châu báu anh lạc trên thân, dâng lên cúng dường Đại Bồ-tát Bất Không Kiến, cũng để phát đại nguyện Bồ-đề vô thượng.

M

Phẩm 6: KHEN CÔNG ĐỨC CỦA NHƯ LAI

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến nói với Tôn giả A-nan:

–Kỳ lạ thay! Chư Phật Như Lai, thật là hy hữu, đã nhận biết một cách sâu xa đầy đủ sự qua lại của sinh tử, nhớ hiểu về chỗ sinh cùng thân thích quyến thuộc, khéo biết về phiền não, các lỗi lầm, xấu ác đầy đủ tướng tốt, đầy đủ hạnh Xả, đại Xả đầy đủ ý niệm giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến, đầy đủ sáu thần thông, đạt đến bờ giác; hoặc Từ, đại Từ, hoặc Bi, đại Bi, hoặc Hỷ, đại Hỷ, hoặc Xả, đại Xả, tối thắng không ai bằng, đạt đến bờ giác; oai nghi, thần thông, hết thảy các pháp đều tối thắng vô ngại, đạt đến bờ giác; hoặc xứ phi xứ, chỉ dẫn các phương, tạo lợi ích hơn hết đạt đến bờ giác; hành trì Xa-ma-tha, Tỳ-bà-xá-na tối thắng bậc nhất đạt đến bờ giác; tất cả thiền định, Tam-muội giải thoát, Tam-ma-bạt-đề tối thắng vô thượng cũng đạt đến bờ giác; không tham, không sân, không si, không mạn, không tối tăm, không lỗi lầm, không có các thứ kiêu mạn, không mê lầm, không sân hận, thoát cõi năm nẻo, bốn Tỳ-xá-la, luận nghị về nghiệp báo nơi căn lành của chúng sinh, tối thắng không gì, bằng đạt đến bờ giác; tất cả chúng sinh giới tụ không đoạn, không sót, không độc, không xen tạp, không lời, trí tuệ sáng suốt, thanh tịnh dững mãnh thù thắng, là đại pháp chủ của Sa-môn, Bà-la-môn, Trời, Người, Ma, Phạm, tất cả thế gian, không một chúng sinh nào có thể lường xét phần giới định của Như Lai dù chỉ như sợi lông, cọng tóc. Lại không ai có thể vượt hơn Như Lai. Trưởng lão nên biết, phải quán như thế, ta mới có thể biết hết biên vực của hư không, nhưng không thể lường xét về giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến của chư Phật Thế Tôn. Vì sao? Vì chúng đều là vô biên. Nên các pháp thần thông, giới định của Như Lai chẳng phải là chỗ nghĩ bàn nhận biết nông cạn. Vì chúng thâm diệu không thể lường tính, không ai có thể cứu xét cùng tận.

Lúc này, Bồ-tát Bất Không Kiến liền nói kệ:

*Thế Tôn dứt sinh tử
Trụ thai khó nghĩ bàn
Lấy pháp tánh làm mẹ*

*Không thể so sánh được.
Đầy đủ công đức lành
Thế gian không gì hơn
Ba mươi hai tướng tốt
Và tám mươi vẻ đẹp.
Thế gian không nghĩ bàn
Thâu giữ các nghiệp lành
Đẹp thay! Nhân Trung Tôn
Đầy đủ khéo vượt ra.
Hoặc Xả và đại Xả
Tâm giải thoát phiền não
Phương tiện các thắng nghiệp
Gồm đủ không ai bằng.
Đầy đủ giới, định, trí
Phần giải thoát tri kiến
Pháp chư Phật vô biên
Sáu thông đến bờ giác.
Như Lai đủ Từ bi
Hỷ xả các hành xứ
Mở trời cho chúng sinh
Cứu giúp tất cả khổ.
Trí chư Phật sâu đầy
Không thể nghĩ bàn được
Oai nghi không gì sánh
Thần thông đến bờ giác.
Không còn các phiền não
Khéo hiểu rõ chân đế
Hoặc xứ và phi xứ
Lợi ích đều đầy đủ.
Định giải thoát như vậy
Không thể nghĩ bàn được
Khéo hiểu Xa-ma-tha.
Và Tỳ-bà-xá-na*

Đã đạt đến chỗ không
 Là hẳn các tâm ác
 Khéo học định giải thoát.
 Trừ diệt mọi ngu tối
 Tịnh giới không đoan dứt
 Không lậu cũng không độc
 Khéo học giới không mất
 Bạc minh triết dũng kiện.
 Không có một chúng sinh
 Ôm lòng nghi hủy báng
 Sa-môn, Bà-la-môn
 Trời, Người và Ma, Phạm.
 Tâm tin, không nghi ngờ
 Thường khéo học thanh tịnh
 Ta nên biết hư không
 Tướng bốn phương rộng lớn.
 Không thể lường dững mãi
 Giới thanh tịnh vô thượng
 Có thể thối một hơi
 Khiến nước biển khô cạn.
 Không thể lường Như Lai
 Pháp thanh tịnh, giới sáng
 Có thể thối một hơi
 Khiến Tu-di vụn nát.
 Núi Chuyển luân lớn nhỏ
 Cũng lại thành bụi trần
 Không thể lường Như Lai
 Biên vực của Tịnh giới.
 Tuy trải bao số kiếp
 Không thể lường biết được.

Lúc ấy, Bồ-tát Bất Không Kiến tâm sinh suy nghĩ: “Lành thay, Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri! Xin Như Lai hiện bày oai thần

giảng đến chúng hội. Nay con nhằm vì các Bồ-tát mà thưa hỏi Như Lai về Tam-muội Niệm Phật.” Đức Thế Tôn trước ở trong đại chúng tuy có nói về tên của Tam-muội đó nhưng không diễn giảng, liền vào tĩnh thất, nằm nghiêng bên phải.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn biết được những suy nghĩ đó, bèn dùng thần lực của Phật khiến tam thiên đại thiên thế giới này chấn động sáu cách, đủ mười tám lần biến hóa, cũng như trước đã nói. Đức Thế Tôn lại phóng ánh sáng lớn chiếu khắp thế giới Ta-bà, khiến những ánh sáng của mặt trời, mặt trăng, tinh tú, chư Thiên, Dục giới, vô biên hằng hà sa chúng Phạm thiên đều bị che khuất không còn hiện; chỉ có hào quang thần diệu của Phật là sáng rõ thù thắng. Đức Phật thương xót chúng sinh nên từ chỗ nằm ngồi dậy, sửa lại y phục, đi đến đại hội. Lúc đó, hàng Trời, Người, Sa-môn, Bà-la-môn, A-tu-la nơi các thế gian đều thấy ánh sáng trội bậc của Như Lai, nên đều liền từ chỗ ngồi đứng dậy, đi đến chỗ Phật, cung kính chấp tay, lui đứng qua một bên.

Khi đó, Bồ-tát Bất Không Kiến từ xa thấy Đức Phật đến, dung mạo đoan nghiêm, oai nghi khoan thai, nên cung kính chiêm ngưỡng đầy đủ các tướng tốt rồi nói với Tôn giả A-nan:

–Hôm nay, Đức Thế Tôn từ tĩnh thất đi đến, ắt sẽ giảng nêu chỉ rõ về Đệ nhất nghĩa đế tối thắng, sẽ nói không hư vọng, sẽ khéo tuyên nói điều vi diệu, sẽ nói không phân biệt, khéo có thể lường xét, không khởi nghiệp ác, thân nghiệp không hủy, khẩu nghiệp không trách, ý nghiệp không lỗi, ba nghiệp đều thanh tịnh. Giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến cũng đều đầy đủ, phương tiện vô thượng, thần thông lợi ích, đầy đủ biện tài thù thắng đặc biệt không nghĩ bàn, khéo nhận biết về sinh tử, không thể vượt hơn, trụ nơi thai mẹ thanh tịnh, tộc họ hào quý hơn hẳn, các công đức lành rất là đầy đủ, tướng tốt không thể nghĩ bàn, đầy đủ nhân duyên thuở xưa và ý đầy đủ, giải thoát phiền não tâm được đầy đủ, hoặc xả đại Xả vượt ra khỏi đầy đủ, năm thức không chấp giữ là nhiệm đầy đủ, năm phần Pháp thân thanh tịnh đầy đủ, rốt ráo đạt được sáu pháp thần thông và tánh tướng của pháp đều đến bờ giác; Tỳ-bà-xá-na, Xa-ma-tha, Căn, Lực, Giác, Đạo đều đạt đến bờ giác;

Từ, Bi, Hỷ, Xả không thể nghĩ bàn; thâm tâm hỏ thẹn đạt đến bờ giác, các pháp tự tại đạt đến bờ giác; các pháp quá khứ, hiện tại, vị lai đều thấy biết, không đắm, không thoái; có thể nhận biết tất cả thân nghiệp quá khứ, cũng biết mọi chuyển biến để đạt đến bờ giác. Hai nghiệp khẩu và ý cũng lại như vậy.

Này Trưởng lão A-nan! Như Lai Thế Tôn trong khoảng một niệm có thể biết tâm hành thiện ác của tất cả chúng sinh, không điều gì là không thông suốt.

Bồ-tát Bất Không Kiến lại nói với Tôn giả A-nan:

– Ví như biển cả sâu rộng khó qua, giới phẩm của chư Phật sâu rộng cũng vậy.

Ví như núi Tu-di, hoàn toàn không thể làm nghiêng ngã, định phẩm của Như Lai cũng khó lay động như vậy.

Này Trưởng lão A-nan! Ví như hư không thanh tịnh, dung nạp không có hạn lượng, Tam-muội của chư Phật thâm giữ vô biên trí phẩm thanh tịnh, lại thâm tóm tâm thanh tịnh nơi hết thấy chúng sinh.

Này Trưởng lão A-nan! Ví như mặt trời sáng có thể chiếu đến vô lượng sắc tượng, ánh sáng pháp của Như Lai không chốn tối tăm nào là không soi sáng.

Này Trưởng lão A-nan! Ví như lửa lớn thiêu đốt núi rừng và tất cả các vật, lửa pháp của Như Lai cũng thiêu đốt vô lượng phiền não của chúng sinh khiến được thanh tịnh.

Này Trưởng lão A-nan! Ví như suối nước chảy tràn khắp ra ngoài, trở thành ao sâu, có thể tẩy rửa muôn vật khiến cho trong sạch, nước pháp của Như Lai cũng trừ tất cả trói buộc của chúng sinh để thường được an ổn.

Này Trưởng lão A-nan! Ví như y vương khéo chữa trị tất cả bệnh hoạn của chúng sinh, thuốc pháp của Như Lai có thể trừ diệt bệnh nặng sinh tử cho chúng sinh khiến đều dứt hẳn.

Này Trưởng lão A-nan! Như mưa đúng lúc cây cỏ thấm nhuần nên đều tăng trưởng, mưa pháp của Như Lai cũng thấm nhuần tất cả cái chúng sinh khô hạn chánh pháp.

Này Tôn giả A-nan! Như sư tử gầm, khiến các loài thú đều sợ hãi, khuất phục, pháp âm của Như Lai hủy hoại các thứ ngã kiến của chúng sinh, làm cho xa lìa hẳn.

Này Tôn giả A-nan! Ví như thuyền lớn có thể dễ sang bờ kia, thuyền pháp của Như Lai có thể vượt qua bốn dòng sinh tử của các chúng sinh đạt đến bờ kia.

Này Tôn giả A-nan! Như hoa Ưu-đàm hiếm có, khó thấy, Như Lai xuất thế cũng lại khó gặp.

Này Tôn giả A-nan! Ví như cây Ba-lợi-chất-đa-la hoa nở tỏa ra mùi thơm thù thắng, tướng đại nhân của Phật phát ra ánh sáng cũng vậy.

Này Tôn giả A-nan! Ví như cha mẹ có thể nuôi dưỡng các con, Như Lai khéo đem lại lợi ích cho chúng sinh cũng như vậy.

Này Tôn giả A-nan! Hoặc người nói: Như Lai xuất thế, giảng nói vô biên điều chân chánh gọi là chân thuyết. Hoặc người nói: Như Lai xuất thế nói biện tài không nghĩ bàn gọi là chánh thuyết.

Này Trưởng lão A-nan! Lược nói về vô biên biện tài của Như Lai: Biện tài không chấp trước, biện tài không trở ngại, biện tài giải thoát thù thắng, biện tài thành tựu vi diệu, biện tài thường tùy thuận, biện tài dần dần thân cận, biện tài có hỏi không hỏi, biện tài vi diệu thanh tịnh, biện tài tối thắng vô thượng, biện tài Từ, đại Từ, biện tài Bi, đại Bi, biện tài Hỷ, đại Hỷ, biện tài Xả, đại Xả, biện tài về Phật ra đời, biện tài làm lợi ích.

Này Tôn giả A-nan! Nếu người nói: Như Lai xuất thế, đem lại đầy đủ lợi ích cho tất cả chúng sinh, gọi là chánh thuyết.

Này Tôn giả A-nan! Nếu người nói: Chúng sinh không an, không ai cứu độ, không chốn quy kính, không nơi hưởng về, không chủ, Như Lai xuất thế có thể làm an ổn, cứu giúp làm chủ chỗ quy hướng, gọi là chánh thuyết.

Này Tôn giả A-nan! Ta hoặc một kiếp, hoặc đến trăm kiếp, nói rộng về công đức trí tuệ biện tài của chư Phật Thế Tôn thì hàng ức không bằng một. Lại ở vô lượng tất cả các kiếp, tuyên bày công đức biện tài của Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri cũng không thể cùng tận.

Này Tôn giả A-nan! Ví như có người già yếu, què quặt, đến chỗ người khác, nói với người đó: “Lạ thay trượng phu! Tôi tuy như vậy nhưng có thể dùng một sợi lông trâu lấy tất cả vô lượng nước đặt vào trong miệng, khiến cho mọi chốn đều khô cạn.” Người này không có thần thông, chú thuật mà có thể làm việc ấy, vậy có tin được không?

Tôn giả A-nan đáp:

–Việc này là khó tin.

Bồ-tát Bất Không Kiến nói:

–Thật không thể có, chỉ là lời nói trống rỗng. Như vậy, này Tôn giả A-nan! Ta nói công đức biện tài của chư Phật là không thể cùng tận, giống như người kia làm cạn nước là điều không thể có.

Này Tôn giả A-nan! Giả sử ta ở trong ức trăm ngàn na-do-tha kiếp, cũng không thể tuyên nói dù một phần hết sức nhỏ về công đức trí tuệ biện tài của chư Phật. Chỉ Phật với Phật mới có thể biết cùng tận.

Này Tôn giả A-nan! Như đại địa này, dung nạp mọi chúng sinh các loài có chân, không chân, bốn chân, nhiều chân, có sắc, không sắc, có tướng, không tướng, chẳng phải có tướng, chẳng phải không có tướng, hoặc thế giới này, hoặc thế giới khác, hoặc một ngàn thế giới, trăm ngàn thế giới, vô lượng, vô biên tất cả thế giới - chúng sinh trong đó sẽ được thành Phật. Vậy đối với chư Phật Thế Tôn, nơi ức trăm ngàn na-do-tha kiếp, nói một phần rất nhỏ về công đức của Phật cũng không thể cùng tận, công đức như vậy không gì không đầy đủ.

Lúc đó, Bồ-tát Bất Không Kiến liền nói kệ:

*Trưởng lão A-nan-đà
Pháp vương từ kia đến
Hết thấy các thế gian
Đều khởi tâm cúng dường.
Chủ ánh sáng thù thắng
Công đức nhiều vô số
Nói tối thắng, lợi ích*

Nói thật, nói không sinh.
Nói chắc, nói không sai
Nói khéo, nói không khác
Phát âm thanh vi diệu
Đạt trí khéo giảng nói.
Thân, khẩu, ý thanh tịnh
Không duyên nghĩ các ác
Giới định Phật thù thắng
Trí giải thoát đệ nhất.
Và giải thoát tri kiến
Oai nghi thường khó nghĩ
Trí thần thông vô thượng
Lợi ích không gì hơn!
Khéo được hạnh vô cấu
Biện tối thắng vi diệu
Nhân Trung Tôn vô thượng
Biết đầy đủ sinh tử.
Trụ thai không gì sánh
Mẫu tộc cũng như vậy
Tướng tốt không nghĩ bàn
Tám mươi thứ vẻ đẹp.
Dung mạo rất đặc biệt
Đoan nghiêm không ai bằng
Tâm đầy đủ không Hoặc
Xả, đại Xả cũng vậy.
Vượt khỏi tất cả dục
Năm thức đều gồm đủ
Chứng trí vượt sáu thông
Đầy đủ bốn vô ngại.
Đủ vô lượng tri kiến
Các thần biến khó bàn
Xá-ma, Tỳ-bà-na
Đều vượt qua bờ giác.

Được xả lìa cấu: Vua
Oai nghi thường tự tại
Trong chúng đại thần vương
Từ nơi kia đi lại.
Tu-già-đà không chân
Trụ vào trí mười Lực
Hành từ điển pháp sáng
Nói tất cả thắng trí.
Hay biết nước biển cả
Vô biên rộng sâu xa
Không lường sức vô thượng
Biên vực tịnh giới định.
Tuy trải ức ngàn kiếp
Không biết số lượng đó
Dùng tay đỡ Tu-di
Ném lên đến Phạm thiên.
Không thể động Như Lai
Định ban đầu sâu xa
Dạo khắp trong hư không
Có thể biết bờ mé.
Nhưng không thể lường xét
Trí Như Lai không hủy
Có thể đi trên không
Cùng tận hạn lượng đó.
Không thể lường lìa cấu
Nhân Trung Tôn giải thoát
Như mặt trời trừ tối
Đều thấy sắc tốt xấu.
Tự nhiên thấy thế gian
Hay diệt tham, sân, si
Ví như trăng tròn đầy
Tất cả đều vui thích.
Trăng pháp là vua sáng

Người thấy đều hoan hỷ
Như đêm đốt đèn sáng
Người mắt sáng đều thấy.
Điều phục, đèn tối thượng
Nên diễn ánh sáng pháp
Đèn pháp của Thế Tôn
Khéo diệt tất cả ám.
Tự nhiên tuyên nói pháp
Nghe khắp ở chúng sinh
Y vương thắng đại trí
Giống như dòng suối chảy.
Thuốc pháp tiêu các bệnh
Sẽ làm tất cả vui
Ví như đại Long vương
Tuôn xuống khắp trận mưa.
Hay khiến đại địa này
Tất cả đều thấm nhuận
Đại bi của Thế Tôn
Mưa pháp cũng như vậy.
Ví như sư tử gầm
Loài thân mềm sợ hãi
Pháp âm Như Lai vang
Hàng phục các ngoại đạo.
Ví như thuyền bền lớn
Hay chuyên chở tất cả
Phật độ nhiều ức chúng
Bốn dòng qua bờ giác.
Ví như hoa Ưu-đàm
Kỳ lạ thay, hiếm có!
Nhân Trung Tôn khó gặp
Còn khó hơn việc này.
Tất cả các thế gian
Thường được chỗ quy y

*Như thành trời Hỷ kiến
 Hoa Ba-lợi-chất-đa.
 Nở ra sáng rực rỡ
 Chỗ chư Thiên vui chơi
 Vượt hơn thế gian kia
 Tướng hảo rất vi diệu.
 Thế Tôn đã vì tôi
 Hiện ra các thần biến
 Nay tôi nói một ít
 Công đức của chư Phật.
 Vì tôi đã tu tập
 Thí lợi cho chúng sinh.*

M

Phẩm 7: THÂN LỰC CHỨNG CHÁNH THUYẾT CỦA NHƯ LAI

Bấy giờ, Đức Thế Tôn dùng tay sắc vàng ròng xoa trên đỉnh đầu của Bồ-tát Bất Không Kiến, hiện ra tướng lưỡi dài rộng, bảo:

–Lành thay, lành thay! Nay Bồ-tát Bất Không Kiến! Ông khéo nói về công đức chân thật của Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri, nói như tâm tin kính.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Chúng sinh không an, không người cứu, không chốn quy về không nơi hưởng tới, không chủ, Như Lai xuất hiện ở đời có thể vì các chúng sinh như vậy mà làm chủ, làm cho an ổn, cứu giúp, làm chỗ quy hướng thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Như Lai xuất hiện ở đời, biện tài nói không nghĩ bàn biện tài vô biên thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng sinh đắm sâu tham dục, sân hận, tà kiến, Như Lai xuất hiện ở đời đều có thể khiến đoạn trừ bệnh tham dục thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng

sinh bị nhiễm vương vào ganh ghét, vào những ràng buộc cấu uế, Như Lai xuất hiện ở đời đều khiến đoạn trừ hết thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng sinh không hổ không thẹn, Như Lai xuất hiện ở đời đều có thể khiến cho chúng sinh đạt đầy đủ sự hổ thẹn thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng sinh chấp sâu vào keo kiệt, ngã mạn, Như Lai xuất hiện ở đời đều có thể đoạn trừ, khiến họ không còn keo kiệt, ngã mạn thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng sinh không Từ, không Bi, không Hỷ, không Xả, chẳng nghĩ thiện ác, Như Lai xuất hiện ở đời đều khiến cho họ có đầy đủ bốn Tâm vô lượng, nghĩ về thiện, lợi ích thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Tất cả chúng sinh không có các căn lành, Như Lai xuất hiện ở đời giáo hóa tất cả, khiến họ gieo trồng nghiệp lành thì gọi là chánh thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có người nói: Đời xấu ác năm trước tạo mọi cho chúng sinh nhiều bệnh, Như Lai xuất hiện ở đời có thể làm an lạc. Những lời người đó đã nói tức là ta nói. Vì sao? Vì ta sinh ra trong đời ác, là để giảng nói pháp đem lại lợi ích cho chúng sinh.

Khi Đức Như Lai xoa đánh đầu của Bồ-tát Bất Không Kiến, bấy giờ trong khoảng một niệm, chúng sinh ở cõi này, nương nơi thần lực của Phật đều thấy được các cõi nước ở phương Đông thanh tịnh, có vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ Đức Phật, nghe được âm thanh của chư Phật nói pháp. Còn như phương Nam cho đến mười phương thì như xem quả Am-ma-lặc đang trong lòng bàn tay. Tất cả chúng sinh thấy đều thấy cõi Phật thanh tịnh kia. Cũng trong khoảng một niệm, Đức Như Lai Thế Tôn Ứng Cúng Chánh Biến Tri đưa bàn tay sắc vàng ròng xoa lên đánh đầu của Bồ-tát Bất Không Kiến rồi, dùng oai thần của Phật hiện ra nguyện lực tối thắng từ thuở xưa, làm cho tất cả liền được thấy cõi Phật thanh tịnh ở phương trên, có vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ số Đức Phật đã diệt độ. Lại nữa, nhờ

diệu lực thọ trì Tam-muội nên cũng được thấy hết thấy chư Phật vị lai.

Lúc này, Bồ-tát Bất Không Kiến đã thấy chư Phật rồi, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, sửa lại y phục, gói phải quỳ sát đất, chấp tay cung kính nói kệ bạch Thế Tôn:

*Nước tam thiên đại thiên
 Người hoặc biết hạn lượng
 Đức Điều Ngự Thế Tôn
 Giới phẩm không thể lường.
 Giả sử nghĩ nhiều kiếp
 Không thể lường số đó
 Như có kẻ dưng mãi
 Thổi rung động Tu-di.
 Phật vào định Sơ thiên
 Ngàn kiếp không thể động
 Đi đạo khắp hư không
 Điều biết số lượng đó.
 Giả sử trong cùng kiếp
 Trí Phật không thể xét
 Hư không không hình tướng
 Cuồng phong không thể động.
 Thế Tôn không phiền não
 Chẳng thể đoan biện kia
 Mặt trời chiếu hư không
 Ánh sáng tỏa thông suốt.
 Tướng Đại Tiên sáng chói
 Che khắp cho tất cả
 Như trăng sáng hơn sao
 Ánh sáng rất đáng thích.
 Pháp Nguyệt Vương như vậy
 Tất cả đều quy ngưỡng
 Ví như hoa Ưu-đàm
 Thế gian rất hiếm có.*

Điều Ngự Thiên Trung Thiên
Còn khó gặp hơn hoa
Hôm nay Đấng Đại Thánh
Thương xót xoa đầu con.
Sắc vàng trăm phước nghiêm
Ban vui cho hết thầy
Hiểu sâu để chân thật
Công đức đều đầy đủ.
Nương đời khéo tuyên nói
Bàn luận hơn mọi người
Diễn giảng âm khó nghĩ
Nghe khắp mười phương.
Đấng Tự nhiên thương nghĩ
Dùng tay xoa đầu con
Được thấy hằng hà sa
Vua thế gian tối thắng
Đại Mâu-ni cõi người
Một niệm xoa đầu con
Đều thấy hằng sa Phật
Giống như A-di-đà.
Thiên Trung Tôn lợi ích
Một niệm xoa đầu con
Được thấy cõi Bất động
Lưỡng Túc Tôn A-súc.
Hành xử của đại Bi
Một niệm xoa đầu con
Được thấy Phật diệt độ
Thầy tất cả thế gian.
Hành xử của đại Từ
Khéo điều phục các căn
Con nhân nguyện lực xưa
Túc nơi khi xoa đầu
Được thấy Phật vị lai

Thế gian nương Di-lặc
Tức lúc xoa đầu con
Được thấy Phật quá khứ.
Cũng được thấy vị lai
Phật mười phương khó bàn
Phật nhĩn, đáng điều phục
Tức thời xoa đầu con.
Lại do nguyện diệu xưa
Được thấy cõi thanh tịnh
Như Lai không nghĩ bàn
Thần thông cũng như thế.
Trí định các công đức
Đều không thể xưng lường
Đức Thế Tôn Từ bi
Thương xót mà giáo hóa.
Tay Như Lai sắc vàng
Xoa trên đỉnh đầu con
Được thấy Phật mười phương
Tháp vàng như hằng sa.
Lại thấy mười phương cõi
Vô số chư Như Lai
Tháp bạc báu thù thắng
Trang hoàng đủ màu sắc.
Trăm ngàn các kỹ nhạc
Cúng dường luôn không dứt
Con lại thấy cõi kia
Các tháp khác, chư Phật.
Vàng bạc và pha lê
Đều cao một do-diên
Đoan nghiêm rất tinh diệu
Không thể dùng lời nói.
Thấy các tháp Mâu-ni
Trang nghiêm bằng bảy báu

Trụ ở trong hư không
Hoa trời rải đều khắp.
Lại thấy tháp thù thắng
Cao mười hai do-diên
Và thấy Phật Đấng Minh
Hào quang chiếu các cõi.
Con lại thấy khắp nơi
Các tháp không nghĩ bàn
Lại thấy Đấng Tôn Thắng
Dùng tay xoa đầu con.
Phật dùng tay mềm mại
Một niệm xoa đầu con
Thấy các Như Lai kia
An trụ nơi quốc độ.
Hoặc ở trong hư không
Hiện ra các loại tướng
Lại thấy các Bồ-tát
Chưa thoát các hoặc buộc.
Ở vô lượng cõi Phật
Tu tập các hạnh khổ
Ngày đêm tâm siêng năng
Để cầu thắng Bồ-đề.
Lại thấy có khắp nơi
Vô số các Bồ-tát
Thường hay vì chúng sinh
Làm các việc lợi ích.
Đốt thân phát ánh sáng
Làm nhân duyên cầu đạo
Lại thấy các Bồ-tát
An trụ ở trước Phật.
Cúng dường Phật diệt độ
Vô lượng tháp báu đẹp
Để cầu lợi Bồ-đề

Và cầu đại oai đức.
 Thấy duyên pháp mười phương
 Đốt thân như đèn cháy
 Ngày đêm thường tu tâm
 Tinh tấn không biến trở.
 Lại thấy các Bồ-tát
 Bỏ nước, thành, vợ, con
 Đầu, mắt và tủy, não
 Tạo an lạc chúng sinh.
 Con đều thấy đây kia
 Bạc Phổ Nhãn thế gian
 Oai lực được tự tại
 Không thể dùng lời nói.
 Như chỗ con biết rõ
 Bạc tối thượng thế gian.
 Thiên Trung Thiên dùng tay
 Thương xoa đánh đầu con
 Tức được thấy chúng kia
 Kính lễ Nhân Trung Tôn.

M

Phẩm 8: BỒ-TÁT BẤT KHÔNG KIẾN KHUYẾN THỈNH

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đức Như Lai ở trong tinh thất an nghỉ đã lâu, nay nơi chúng hội thấy đều khát ngưỡng, tòa ngồi, đã ổn định nghiêm trang cúi xin Thế Tôn thương xót tất cả, đi đến tòa báu này.

Bồ-tát Bất Không Kiến liền sửa lại y phục, chấp tay hướng về Đức Phật thưa:

–Bạch Thế Tôn! Nay con muốn thưa hỏi một vài điều, cúi xin Thế Tôn nói cho. Con sẽ chí tâm lắng nghe và phụng hành.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Tùy ý ông cứ hỏi, Như Lai sẽ giải rõ mọi nghi vấn để ông hoan hỷ. Chư Thiên, thế gian cũng sẽ chứng biết.

Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát thân cận, tu tập những Tam-muội nào để được thấy pháp lạc tăng trưởng nơi tâm. Chỗ nghe Tam-muội rộng như biển cả, tâm Bồ-đề an trụ như Tu-di, gió tà của ngoại đạo không thể lay động, đối với pháp vô ngại tâm không tham chấp, giống như hư không không bị nhiễm ô, phá tan màn đêm vô minh cũng như mặt trời buổi sáng, ban cho ánh sáng pháp như trăng tròn đầy, như lửa dữ thiêu đốt tất cả ấm, như đồng lửa lớn đốt cháy hết các phiền não.

Ví như nước của tất cả sông biển, các loài thủy tộc nương vào đó mà sống; lại như thuyền lớn có thể qua tới bờ kia, cũng như cầu đường tốt khiến chúng sinh không bị rơi vào dòng xoáy phiền não sinh tử. Giống như cây Ba-lợi-chất-đa-la sinh ra cho các chúng sinh những hoa bầy Bồ-đề phân hương thơm có thể xông khắp mười phương thế giới, như hoa Ưu-đàm rất hiếm có ở thế gian. Cũng như lương y khéo chữa trị các bệnh, dùng đại Bi cứu độ khắp, tùy bệnh cho thuốc, như cây chiên-đàn có thể tiêu trừ những khổ não bức bách. Lại như mưa lớn thấm nhuần tất cả, pháp thù thắng diệu như hương mật, khiến chúng sinh không sợ như vua sư tử tạo an lạc cho chúng sinh hơn cả từ mẫu. Biết sâu xa về pháp tánh đạt tới tướng của nghĩa tướng của lý thâm diệu, đạt được nghĩa nơi pháp tướng của phương tiện thiện xảo, cũng vậy khéo ở nơi chánh đạo, đạt đầy đủ phương tiện, nói pháp như thật, có được sự an ổn để thâm tóm các chúng, khai mở nguồn sinh tử của chúng sinh, tất cả pháp tánh như biển một vị, Tam-muội An tịnh cũng như núi chúa, tâm đạo bất động ví như cờ của Đế Thích, được sức kiên cố, thân tướng đoan nghiêm, oai nghi viên mãn không bị cấu nhiễm, tộc tánh hào quý đầy đủ công đức, được biện tài vô biên, biện tài không chấp trước, biện tài thuần nhất, biện tài không thể nghĩ bàn, biện tài vô lượng, biện tài giải thoát sâu xa, biện tài thành tựu tối thắng, biện tài thường nhẫn nhục, biện tài dần dần thân cận, biện tài nêu hỏi không nêu hỏi, biện tài không hủy hoại, biện tài không thoái chuyển, biện tài nói vô

số câu chữ sâu xa, biện tài nêu rộng về chương câu chữ thâm diệu, biện tài nêu ví dụ vô lượng, vô biên, tất cả đều đầy đủ như vậy. Người chưa đắc đạo khiến được đắc đạo. Lại đạt được tiếng Phạm thiên, tiếng của ý vui thích, tiếng Ca-lăng-tần-già, tiếng sư tử tiếng chuông trống của đại Long vương ngư vương, tiếng đàn, tiếng ca, tiếng sấm vang, được tất cả thế gian cúng dường, đầy đủ sáu thân thông, đạt đến bờ giác, được pháp nhớ nghĩ không quên, được các căn lành, oai nghi phép tắc đúng đắn.

Lúc ấy, Bồ-tát Bất Không Kiến dùng kệ thưa hỏi:

*Sắc vàng trăm phước nghiêm
Hiểu chân đế sâu xa
Xót thương làm lợi ích
Cho con hỏi chư Phật.
Nên tu Tam-muội nào
Đầy đủ công đức tịnh?
Đấng Nhân Trung tối thượng
Các trí không lỗi lầm.
Con nay hỏi Tối thắng
Vô thượng, chủ thế gian
Thực hành Tam-muội nào
Công đức không nghĩ bàn?
Vì sao các Bồ-tát
Đạt được thượng nhân trung?
Phải nên siêng tu tập
Định tối thắng vắng lặng.
Hành Tam-muội này rồi
Vì đời làm lợi ích
Làm sao được tự nhiên
Đa văn như biển cả.
Làm sao được bất động?
Trí tuệ đó thâm diệu
Trụ các công đức Phật
Giống như núi Chuyển luân.*

Làm sao tâm không đắm
An nhiên như hư không
Hàng phục các ngoại đạo
Không khởi lên tâm ác.
Làm sao sẽ tu được?
Như mặt trời, mặt trăng
Lại phải nên thế nào
Cùng đèn đuốc lớn kia.
Cầu tu Tam-muội nào?
Ánh sáng chiếu khắp nơi
Làm sao tiêu trừ được
Già, bệnh buộc chúng sinh.
Làm sao khiến tất cả
Được qua khỏi biển khổ?
Làm sao được phát tâm
Kính lễ đấng ba cõi?
Làm sao như hoa trời
Tướng tốt lại sáng tươi
Khi Ưu-đàm nở ra
Gặp Phật khó hơn đây.
Làm sao như y vương
Cho thuốc diệt các bệnh?
Khéo điều phục các căn
An trụ vào giới phẩm.
Làm sao như Pháp Vương
Vượt vô biên công đức?
Làm sao thấy đủ pháp
Như mật ngọt sạch trong.
Làm sao tiếng sư tử
Thí lợi cho chúng sinh
Làm sao như từ mẫu
Cho thí vui khó nghĩ?
Làm sao được bốn biện

Hành Bồ-đề sâu xa?
Vì con nói tối thắng
Đạo vô thượng bậc nhất.
Làm sao có thể nói
Không đả đại trí tuệ
Làm sao nghĩ thiện xảo
Được pháp không nghĩ bàn.
Khéo biết tướng thiện xảo
Biết pháp thế, xuất thế
Làm sao hay được ý?
Làm sao chứng đắc đạo?
Làm sao nhớ nghĩ được
Làm sao đầy đủ an?
Làm sao đạt đa văn
Sâu rộng như biển cả?
Làm sao nói chư Phật
Công đức đó chân thật?
Làm sao nói chúng sinh
Nguồn gốc của sinh tử.
Tướng các pháp không khác
Như biển cùng một vị
Làm sao được Tam-muội
Bất động như núi chúa.
Tâm Bồ-đề an tịch
Giống như cờ Đế Thích
Làm sao được các pháp
Bồ-đề không nghĩ bàn?
Làm sao được đoan nghiêm
Thành tựu các oai nghi?
Làm sao được hào tộc?
Là công đức Pháp Vương.
Làm sao được vô biên
Đạt biện tài không chấp?

Làm sao thành tựu được
Nghĩa câu chữ không nghĩ.
Cúi xin Đức Thế Tôn
Vì con phân biệt nói
Làm sao được tối thắng
Vô thượng không lỗi lầm.
Và nói không chấp vương
Cùng nhân nhục không mất
Gần gũi không nghĩ bàn
Có hỏi và không hỏi.
Tiếng Ý thích, tiếng Phạm
Tiếng Ca-lăng thiện diệu
Được tu hạnh Bồ-tát
Xin chỉ dạy cho con.
Làm sao được sư tử
Tiếng đại Long, Ngưu vương
Làm sao được tiếng chuông
Đàn ca cùng tiếng tốt?
Làm sao được thông tuệ
Xin Đấng Điều Ngự nói
Làm sao được thuyết pháp
Tâm không hề chán đủ.
Không hủy các công đức
Thường diễn tiếng sấm vang
Làm sao được ban bố
Tất cả pháp sâu xa.
Làm sao các ví dụ
Khéo nói đến sáu thông?
Làm sao không mất pháp
Suy nghĩ trăm ngàn năm?
Siêng tu không biếng nhác
Pháp lành, Đấng Phổ Nhân
Nếu vì mười phương cõi

*Nói tu không nghĩ bàn.
 Với các trí không nghi
 Hướng về cầu giải thoát
 Do đó con hôm nay
 Thưa hỏi Đức Như Lai.*

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến nhờ hành lực của thần thông vô tác kia, khiến cho trong hư không, ở trên chỗ Đức Thế Tôn, tự nhiên biến thành lọng trời báu đẹp đẽ, được trang nghiêm bằng bảy báu đủ các vẻ tươi sáng. Từ nơi lọng này mưa đủ các loại hoa, hoa nhiều ba vòng quanh Đức Phật rồi trụ trên đỉnh đầu lại đều nghiêng mình cung kính hướng về Đức Phật Thế Tôn và ở trong hoa liền nói kệ:

*Quy mạng Đấng Đại Thánh
 Chánh Giác, Lương Túc Tôn
 Chư Thiên và thế gian
 Không có ai sánh bằng.*

Bấy giờ, hoa này rơi trên chân Đức Phật, lại liền bay lên, rồi tự nhiên rải khắp tam thiên đại thiên thế giới. Ở trong lọng báu, lại mưa xuống bột chiên-đàn bay khắp hư không rồi rơi trên Đức Phật, chỉ trong khoảng chốc lát bỗng nhiên biến mất, mùi hương phảng phất tỏa khắp đại thiên. Tất cả chúng sinh nghe hương này rồi, thân tâm an ổn, đạt được diệu lạc, giống như Bồ-tát được vui Tứ thiền.

Bồ-tát Bất Không Kiến sau khi đã hiện thần thông liền bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát đạt được trí tuệ lớn, trí tuệ nhanh chóng, trí tuệ sắc bén, trí tuệ vô tướng, trí tuệ sâu xa, trí tuệ rộng lớn, trí tuệ hiện bày khắp, trí tuệ không sợ? Vì sao đạt được căn lành vô thượng, tâm như kim cang, hủy hoại tướng của các pháp? Thân tâm dịu dàng, tâm lớn như biển, giới phẩm khó lường, tâm như tảng đá, tâm đó nhu hòa, chánh trực, đoan nghiêm, tâm như núi chúa thâu tóm các pháp lành, tâm như đại địa có thể tạo an ổn cho tất cả, không tin nơi người khác, không trách kẻ khiếm khuyết, được hành nẻo thiện, an trụ vào các pháp, hướng đến chân

chánh, không hủy báng Thế Tôn Vô thượng, đời đời thường được diện kiến Đức Phật, ở thế giới này được thấy vô lượng chư Phật phương khác, được nghe Pháp, gặp Tăng, lại được thâm giữ cõi nước thanh tịnh, thường được căn lành lợi mình và lợi người. Do vậy, hôm nay con thưa hỏi Thế Tôn, con vì sự giải thoát, vì tạo lợi ích cho chúng sinh, vì các Bồ-tát đạt được điều không nghĩ bàn, đầy đủ căn lành nên thưa hỏi Như Lai; vì mặc áo giáp thệ nguyện rộng lớn nhẫn khổ, thương xót tất cả nên thưa hỏi Như Lai; vì muốn đem lại lợi lạc cho các chúng sinh nên mặc áo giáp thệ nguyện rộng lớn, không có tưởng về chúng sinh, muốn độ sinh tử không có tưởng về sinh tử. Con thường làm lợi ích cho chúng sinh như vậy, thế nên, nay xin thưa hỏi Như Lai.

Bạch Thế Tôn! Con ở chỗ các chúng sinh không khởi tâm hủy hoại, cũng không sinh tâm sân giận, mắng nhiếc, phỉ báng, chê bai, khinh bỉ, không phần nộ, oán thù, ý không quên mất, cũng không ganh ghét, không ôm độc hại, luôn thực hành Từ bi, tướng tu học Đại thừa của con như vậy, vì lợi ích nên thưa hỏi Như Lai.

Bạch Thế Tôn! Nay con vì chúng sinh, xả bỏ cái vui nơi năm dục, có thể chịu các khổ, đem vui cho tất cả, vì các chúng sinh mà tạo ánh sáng pháp.

Bạch Thế Tôn! Con đối với các pháp trong ngoài tâm không lẫn tiếc. Tướng làm lợi ích cho chúng sinh của con như vậy, nên thưa hỏi Như Lai.

Bạch Thế Tôn! Nay con mặc áo giáp thệ nguyện rộng lớn, vì một chúng sinh nên ở hằng hà sa kiếp vào đại địa ngục chịu các khổ não. Trong khoảng một niệm, con chưa từng thoái mất tâm Bồ-đề vô thượng. Thế nên, nay con vì lợi ích cho chúng sinh nên có thể nhẫn chịu vô lượng cực khổ mà không thoái tâm Bồ-đề, vì tất cả nên thưa hỏi Như Lai. Nay con mặc áo giáp thệ nguyện rộng lớn như vậy, vì các chúng sinh làm kẻ hầu hạ cho họ, vì lợi ích kia nên thưa hỏi Như Lai.

Bạch Thế Tôn! Nay con vì chúng sinh nên xả bỏ đầu, mắt, tủy, não nhận chịu khổ này nhưng không thoái tâm Bồ-đề, tướng mạo như vậy nên thưa hỏi Đức Như Lai.

Bấy giờ, Bồ-tát Bất Không Kiến liền nói kệ:

*Làm sao học đại trí
Trí rộng và trí nhanh?
Nên nay con thưa hỏi
Đại Hùng thầy thế gian.
Làm sao được sâu xa
Đại trí tuệ vi diệu?
Đạo Bồ-đề tối thắng
Cúi xin Phổ Trí nói.
Làm sao trí không sợ
Khéo léo nói tùy thuận?
Lại được tâm kim cương
Với pháp không nghi hoặc.
Làm sao được nhu hòa
Tâm không có cấu nhiễm?
Giới thanh tịnh như biển
Không dung nạp tử thi.
Lại được tâm như núi
Bất động khó nghĩ bàn
Sao không tin kẻ khác
Cũng không chê lỗi kia?
Nhất định hành nẻo thiện
Lấp bút các đường ác
Chí an trụ kiên cố
Tâm hoan hỷ không hoại.
Làm sao sinh chánh niệm
Lại còn được điều phục?
Ở đây lại được thấy
Cõi nước Phật phương khác.
Đã được nghe thuyết pháp
Cũng được gặp chúng Tăng
Muốn cầu được cúng dường*

Cõi nước Phật phương đó.
Đủ các hương hoa đẹp
Tùy ý mà dâng cúng
Muốn cầu ở cõi này
Thấy các cõi vô biên.
Nương đời hiện thân thông
Hướng các cõi mười phương
Con lợi ích chúng sinh
Cũng không bận lòng khuyên.
An trụ các hổ thẹn
Tự bỏ lợi chính mình
Để lợi cho người khác
Thưa hỏi Đấng Đại Thắng.
Nếu vì cầu trí Phật
Giữ thiện không nghĩ bàn
Nên vì lợi ích này
Thưa hỏi Đức Như Lai.
Nương thế gian không đắm
Nên tu Tam-muội nào?
Vì chúng sinh như vậy
Phát thệ nguyện rộng lớn.
Cứu vớt các quần sinh
Tất cả mọi cực khổ
Tuy lại siêng tu hành
Không có tưởng chúng sinh.
Nên vì lợi nẻo thiện
Thưa hỏi Đức Như Lai
Với tất cả chúng sinh
Thường khởi tâm bình đẳng.
Chưa từng có phân biệt
Luôn tu tập Từ bi
Con vì lợi ích chung
Thưa hỏi Đức Như Lai.

*Thân cận những pháp nào
Mau được định khó nghĩ?
Điều Ngự nói định này
Hiển Bạc đức vô biên.
Con phát thệ nguyện lớn
Vì lợi ích chúng sinh
Vớ kiếp không nghĩ bàn
Thường chịu khổ thiêu đốt.
Hay thay! Khiến tất cả
Được an lạc lâu dài
Tâm cầu không huyễn hoặc
Thường tu ý chánh trực.
Luôn xả pháp trong ngoài
Thâu giữ các chúng sinh
Nên vì làm lợi ích
Thưa hỏi Đấng Phổ Nhãn.
Miệng không sân, không ác
Không hủy báng, hận thù
Tự mình luôn chịu khổ
Để làm tôi tớ người.
Thế nên con thưa hỏi
Thế Tôn đại oai đức
Thường dùng tâm hoan hỷ
Khuyên tu hạnh Bồ-tát.
Xả bỏ vô lượng đầu
Để cầu đạo Bồ-đề
Vì lợi ích thế gian
Bỏ mắt và tay chân.
Chúng sinh theo sinh tử
Ngu tối không trí tuệ
Cứu giúp họ cách nào
Khiến được giải thoát hết.
Bỏ ân ái vợ con*

Các y phục châu báu
Vàng, bạc, ngọc, pha lê
Vô số các kho báu.
Để tìm đến chánh đạo
Thưa hỏi Đức Như Lai
Bố thí thường không chán
Nghe pháp cũng như vậy.
Trụ ở A-lan-nhã
Tâm không hề biếng nhác
Nên vì lợi ích này
Thưa hỏi Đức Như Lai.
Thường cầu lời dạy thiện
Nghe ác thường liả bỏ
Đối các loài quần sinh
Trước đều suy nghĩ thiện.
Nên vì lợi ích này
Thưa hỏi Đức Như Lai
Tâm từ quán chúng sinh
Như mẹ thương con một.
Không theo đuổi oán thù
Liên sinh tâm thương xót
Vì lợi ích tất cả
Thưa hỏi Nhân Trung Tôn.
Nếu được các phước báo
Lại không chỗ thủ đắc
Cũng nên vì chúng sinh
Thưa hỏi đấng Đại oai.
Con hỏi Bạc an nhiên
Nếu người được ít phước
Do quả báo nghiệp này
Mau được định Bồ-đề.

KINH BỒ-TÁT TAM-MUỘI NIỆM PHẬT

QUYỂN 4

Phẩm 9: TÁN THÁN TƯỚNG TAM-MUỘI

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nói với Đại Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Hay thay, hay thay! Nay Bồ-tát Bất Không Kiến! Ông không kính thỉnh ta thì ai mới có thể vì các chúng sinh mà thưa hỏi về Tam-muội như vậy? Nhằm đem giải thoát, làm lợi ích cho chúng sinh, muốn khiến cho chúng sinh đạt đầy đủ căn lành thanh tịnh không nghĩ bàn, muốn khiến cho chúng sinh được lợi ích tối thắng trong ba cõi, vì nhằm giúp các chúng sinh vượt khỏi các hành của ba cõi, vì muốn khiến cho chúng sinh đối với các pháp hữu vi đạt được nghĩa thiện, vì muốn khiến cho chúng sinh hiểu biết sâu xa, tùy thuận được lợi ích; vì muốn khiến cho chúng sinh có được nghĩa quyết định đối với các pháp sâu xa, vì muốn khiến cho chúng sinh tôn trọng sự nói pháp, vì muốn khiến cho chúng sinh kính trọng việc bố thí, vì muốn khiến cho chúng sinh lìa bỏ các hữu, vì muốn khiến cho chúng sinh hưởng đến giới luật vô thượng, vì muốn khiến cho chúng sinh đầy đủ đức nhẫn, vì muốn khiến cho chúng sinh luôn siêng năng tinh tấn, vì muốn khiến chúng sinh đạt được thiền định, vì muốn khiến cho chúng sinh có trí tuệ sâu rộng, tâm như kim cang, khéo tu thiền định; vì muốn khiến cho chúng sinh lìa tâm phiền não cấu uế, vì muốn khiến cho chúng sinh khéo thâm giữ tâm làm cho tâm ấy bất động giống như cờ Đế Thích; vì muốn khiến cho chúng sinh quý kính nghĩa pháp, vì muốn khiến cho chúng sinh không tiếc thân mạng, nhằm chán các hành. Vì những duyên này nên ông đã thưa hỏi Như Lai.

Đức Thế Tôn lại bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Nay ông hãy lắng nghe và khéo suy nghĩ! Ta sẽ vì ông phân

biệt giảng nói.

Bồ-tát Bất Không Kiến liền bạch Phật:

–Dạ vâng, thưa Thế Tôn! Con xin vui thích được nghe.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Chư Phật đã giảng về Bồ-tát thực hành Tam-muội Niệm Phật. Tam-muội này các Bồ-tát thường nên gần gũi, siêng năng tu tập. Đã tu tập Tam-muội này rồi, liền được tăng trưởng thấy pháp an lạc, tăng trưởng không tham, sân, si, tăng trưởng sự hổ thẹn sáu thần thông, tăng trưởng được thấy hết thấy chư Phật, tăng trưởng ở trong vô số cõi Phật thanh tịnh, được biết về nhân duyên sinh tử đời trước, ở trong thai thanh tịnh rộng rãi, mẹ thuộc dòng họ hào quý thù thắng, được tướng tốt vi diệu của bậc đại nhân, đầy đủ sự xuất gia Xả và đại Xả, biết được hành tướng liên tục của chúng sinh, đầy đủ đa văn về pháp thế gian và xuất thế gian, lại được tất cả các pháp xứ thiện, sẽ được khéo học pháp thế gian không gì sánh, lại có thể giảng nói khéo về tất cả pháp, biết rõ đời trước đời sau, chuẩn bị đầy đủ trí tuệ và tướng của chương, câu, chữ, có thể khéo chuyển tâm thần thông biến hóa, khéo nhận biết lỗi lầm, được diệu lực rộng lớn, được biết các Bồ-tát nơi phương khác cho đến những tinh tế, thô sơ, trắng đen, dài ngắn, lớn nhỏ, xứ và phi xứ của mọi chúng sinh, chưa thành Phật đạo để hưởng đến đầy đủ, được niệm bất động, đầy đủ thần thông, thường được đầy đủ tộc họ cao quý lớn lao, đầy đủ công đức đoan nghiêm, oai lực đạt được Phạm âm cho đến các biện tài cũng đều đầy đủ như trước đã nói, sinh ra cùng thời với Đức Phật, là sinh của không sinh, thường sinh chỗ trung tâm đất nước, không sinh biên địa, muốn cầu đạo, đi khắp các thế giới nơi phương khác, đến chỗ chư Phật thưa hỏi chánh pháp, muốn vui trụ nơi đây hoặc dạo khắp mười phương vẫn thấy chư Như Lai để cung kính cúng dường, Bồ-tát như vậy là đầy đủ công đức.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn liền nói kệ:

Bồ-tát Bất Không Kiến

Có Tam-muội vi diệu

Ta đã trụ trí lực

Hiểu rõ Tam-muội này.

Bồ-tát nên tu tập
Được thấy Phật mười phương
Sáu thông đến bờ giác
Mau được đạo Bồ-đề.
Thấy các cõi tịnh diệu
Biết giữ duyên sinh tử
Trụ thai không gì lơn
Tộc họ mẹ thù thắng.
Khéo tu các pháp hạnh
Được đầy đủ tướng tốt
Xuất gia bỏ các ái
Trời, người còn đấm dục.
Vì lợi ích thế gian
Nên cầu đạo Bồ-đề
Sinh nơi nhà hào tộc
Đạt đến cảnh cam lồ.
Đầy đủ sáu thân thông
Nói chân trí viên mãn
Đa văn, trì chánh pháp
Đạt được đại tự tại.
Hiểu biết rộng như biển
Nghe được đều tu hành
Đủ các nghĩa quyết định
Và biết gốc chúng sinh.
Học tập thế, xuất thế
Chỗ hướng đến pháp lành
Được trí tuệ thông lợi
Trừ dứt không còn nghiệp.
Xả bỏ việc hữu vi
Thực hành pháp vô vi
Cũng được trí Thiên nhãn
Thiên nhĩ nghe các pháp.
Nhớ nghĩ hạnh đời trước

*Biết tâm ý thức người
Muốn hiện ra tất cả
Các thần thông vi diệu.
Tâm thường khéo, biến chuyển
Khai diễn nẻo sáng suốt
Mở bày tuệ mười Lục
Rộng lợi ích thế gian.
Biết xứ và phi xứ
Chỗ quy về các pháp
Nói phiền não lỗi lầm
Thường nên tu định ấy.
Được đầy đủ hướng đến
Được ý không ai bằng
Được niệm và oai lực
Được an ổn cũng vậy.
Tộc tánh rất thù thắng
Đoan nghiêm rất sáng rõ
Bỏ hành nơi hữu vi
Không hủy các công đức.
Đạt được oai lực lớn
Rất thù thắng hơn người
Giống như trời Đế Thích
Bậc tôn nghiêm cõi trời.
Muốn được âm vượt bậc
Các tiếng oai hùng mạnh
Thành tựu nghĩa Đại Tiên
Nên cầu Tam-muội này.
Như rồng hành hoan hỷ
Cho ánh chớp cùng khắp
Lại giáng những cơn mưa
Thấm nhâm khắp đại địa.
Đó là cảnh rồng dạo
Thật không thể nghĩ bàn*

*Nếu an trụ tối thượng
Tam-muội vua thần thông.
Hãy bố thí cúng dường
Dâng cúng vô biên Phật
Giống như Long vương mưa
Thấm ướt khắp mọi nơi.
Muốn thành tựu thiện giáo
Gần gũi tối thượng nói
Thâu giữ vui vô vi
Nên tu Tam-muội này.
Tất cả đều giải thoát
Thường nêu các kệ hay
Muốn khiến tất cả chúng
Đều sẽ được an lạc.
Nên tu Tam-muội này
Không lìa Phật Bồ-đề
Và cùng chúng Thanh văn
Được thấy cõi phương khác.
Nếu muốn được thừa hỏi
Thế Tôn ở cõi ấy
Và chư Phật phương khác
Nên tu Tam-muội này.
Nếu muốn thấy phương khác
Thế giới không nghĩ bàn
Thân cận chư Phật kia
Nhờ ánh sáng cúng dường.
Qua lại các cõi nước
Được vô số công đức
Phải nên tu Tam-muội
Chư Phật đã nêu nói.
Tùy nơi chỗ sinh ra
Thường được gặp chư Phật.*

M

Phẩm 10: CHÁNH QUÁN

Bấy giờ, Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Nếu Đại Bồ-tát muốn thành tựu Tam-muội Bồ-tát niệm Phật mà chư Phật đã nói thì phải nên gần gũi tu tập những pháp nào?

Đức Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Nếu các Bồ-tát muốn được tu tập Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói, muốn được gần gũi chư Phật Như Lai, lại muốn mau đạt được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác thì tâm phải quyết định an trụ, phải bỏ hẳn tâm không quyết định, bỏ tâm ngã kiến, tâm biết vô ngã, nên quán thân này như bọt nước tụ lại, quán sắc ấm như cây chuối, lần lượt quán thọ ấm như bọt nước trôi, quán tưởng ấm như ngọn lửa đang cháy, quán hành ấm như mây trên không, quán thức ấm giống như huyễn hóa. Nếu Bồ-tát muốn nhập vào Tam-muội này thì phải nên sinh ý tưởng sợ hãi, lại phải đầy đủ tâm hổ thẹn, bỏ không sợ hãi mà tạo sợ hãi, bỏ không hổ thẹn mà tu tâm hổ thẹn, đầy đủ Xa-ma-tha (chỉ), Tỳ-bà-xá-na (quán), dùng trí phương tiện bỏ ngã và vô ngã, nên học trí giải thoát và pháp môn ba không, lại phải biết sinh khởi ba thọ, cũng nên lìa bỏ ba căn bất thiện, nên khởi Tam-muội chánh định tụ, quán các chúng sinh giống như thân ta, quán bốn Niệm xứ gồm thân, thọ, tâm, pháp, quán hoạn nạn của bốn thực để tạo tưởng vô thực, đó là đoàn thực, xúc thực, ý thực, thức thực. Tu tưởng bất tịnh và dùng Từ bi, an trụ nơi hỷ khiến xả đầy đủ, khởi lên các thiền định mà không tham đắm, cũng không hủy báng tất cả các pháp. Thân này không thật, giống như ánh lửa huyễn, không thích sống lâu phải nên chán lìa, khéo phòng hộ tâm, tu tập đa văn, không khinh mạn chánh pháp, siêng năng bảo hộ, không bài bác liền được văn tài cho đến pháp tài. Đã nghe pháp rồi, bảo vệ nghĩa ấy, tôn trọng Phật pháp, cung kính Tăng bảo, gần gũi Thiện tri thức, xa lìa bạn ác, không tham đắm mùi vị ngôn luận của thế tục, thường không lìa hạnh A-lan-nhã, tâm thường bình đẳng, thương xót chúng sinh, tâm ấy

không thoái chuyển, không ôm lòng ganh ghét, nêu lường các pháp tâm không nhiễm vướng, phân biệt hết thấy vô số pháp, thường cầu kinh điển Đại thừa sâu xa, lòng tin kiên cố, không sinh nghi ngờ, thường siêng năng tinh tấn đọc tụng kinh này tức là đạo vô thượng của chư Phật, là chỗ sinh ra công đức của chư Phật. Tâm ấy nên chân thật như vậy, phải hàng phục kiêu mạn, hết lòng lắng nghe, thọ trì, tăng trưởng chánh pháp, phải liả sát sinh, trộm cắp, tà dâm, lừa dối, cao ngạo, tâm thị phi, phải xả bỏ các thuyết tà kiến hủy báng, giữ lấy chân ngã, trừ dứt lời nói dơ loạn, diệt mọi tranh luận, tâm phải thích an trụ bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, trí tuệ, phải đầy đủ các Ba-la-mật, có thể xả bỏ đầu, mắt, tâm vẫn không thoái lui, như tánh bốn đại không thể thay đổi, thân ý phải chuyên cần, không tiếc thân mạng, bốn sự cúng dường tâm không tham đắm, an trụ vào mười hai hạnh Đầu-đà, không cầu danh tiếng và quyền lợi cho mình, bỏ tâm thương ghét, được bốn Thần túc, liả bốn điên đảo và các thứ phiền não gai góc, vượt qua bốn dòng, đến bốn oai nghi, tu bốn Niệm xứ khiến được năm Căn, tu hành năm Lực, xả bỏ năm kết, không cầu cái vui phước báo của năm dục, bỏ năm tâm nhớ, tu năm giải thoát, khéo biết năm ấm, bỏ sáu xứ dục và sáu thọ thân, trừ sáu ái thân, tu tập sáu niệm, biết sáu phần thức, siêng cầu sáu thân thông, tu bảy giác ý, hiểu sâu xa bảy cõi, đó là: cõi hại, cõi giận, cõi xuất, cõi Dục, cõi Sắc, cõi Vô sắc cho đến cõi diệt; đoạn trừ bảy sử và bảy thức trụ, bỏ tám thứ lừa dối, trừ tám vọng ngữ, biết tám pháp thế gian, được tám sự giác ngộ của bậc Đại nhân, biết tám Giải thoát, tu tám Chánh đạo, bỏ chín chỗ ở của chúng sinh, trừ chín pháp kiêu mạn, xua trừ chín não, gần gũi tu học chín pháp như hỷ. Lại nữa, siêng học chín định thứ lớp, bỏ mười ác, hành mười thiện theo phương tiện siêng năng tinh tấn cầu đạt mười Lực của Phật.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nay ta lược nói về Tam-muội đã được chư Phật nói, phải nên siêng năng tu niệm để báo ân Phật. Học Tam-muội rồi, liền được Bất thoái chuyển nơi đạo quả Vô thượng Chánh giác. Như thế, Bồ-tát dùng sức của đại trí, có thể vì chúng sinh nói Tam-muội này. Ngoài ra, Thanh văn không thể quan

sát, tuyên nói, ghi chép, thọ trì, đọc tụng. Nếu ai có thể quan sát, ghi chép, thọ trì, đọc tụng thì phước nghiệp của người ấy cũng không luống uổng, cốt yếu sẽ được gặp Phật ra đời. Nếu có Bồ-tát giáo hóa, thọ trì thì mau đạt được Bất thoái nơi đạo.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Chư Phật đã nói Tam-muội Niệm Phật là pháp cốt yếu, các đại Thanh văn không thể thực hành. Nếu người nào được nghe nói Tam-muội này thì đời vị lai sẽ được gặp Phật.

Lúc đó, Đức Thế Tôn liền nói kệ:

*Nếu có tu Tam-muội
Chư Phật đã tuyên nói
Tâm quán pháp nối tiếp
Xả niệm không liên tục.
Khéo quan sát thân ấm
Lìa ngã, tưởng không ngã
Thân này không chắc chắn
Như bọt trên mặt nước.
Hư dối như huyễn hóa
Cũng trẻ con nhi nói
Quán sắc như mây trôi
Thấy thọ như bọt nổi.
Tưởng như ngọn lửa cháy
Quán hành ấm không thật
Giống như cây chuối kia
Quán năm thức như huyễn.
Sợ hãi tu hổ thẹn
Xá-ma, Tỳ-bà-na
Nên lìa không hổ thẹn
Trừ ngã, không ngã kiến.
Học tri kiến giải thoát
Và dùng ba không môn
Lại nên biết ba thọ
Xả bỏ ba căn ác.*

Thường họ ba căn lành
Cầu Tam-muội tối thắng
Siêng hành giới, định, trí
Mau được định sâu xa.
Là tất cả tà kiến
Học Tam-muội chân chánh
Bỏ tranh luận thế gian
Thường tu pháp xuất thế.
Quan sát thân niệm xứ
Thọ, tâm cũng như vậy
Với pháp không nghi hoặc
Không lâu được định này.
Thường hành thiền giải thoát
Không tiếc thân, thọ mạng
Đa văn không cao ngạo
Không phỉ báng các pháp.
Nghe pháp nên thọ trì
Thọ rồi quan sát kỹ
Thường cúng dường chư Phật
Pháp, Tăng cũng như thế.
Với bạn lành tri thức
Luôn nghĩ báo ân họ
Lìa xa các bạn ác
Không nghe luận tà đạo.
Nên cầu khen người thiện
Thường cùng nhau du hóa
Không rời A-lan-nhã
Nên cầu thắng Bồ-đề.
Bình đẳng với quần sinh
Không hủy báng các pháp
Không nhiễm hết thấy pháp
Nên biết pháp chân thật.
Bỏ các hạnh phi pháp

Không lâu được định này
Trừ tất cả các ác
Vì thấy ngã chân thật.
Sát hại, mạn, dâm, đạo
Chê bai và biếng nhác
Miệng không tạo các ác
Tranh cãi các tà luận.
Nói pháp Phật thứ lớp
Nên cầu Tam-muội này
Thí, giới và nhẫn nhục
Tinh tấn, thiền, trí tuệ.
Thường siêng năng tu tập
Thành tựu các độ này
Không lâu sẽ đạt được
Công đức định pháp hạnh.
Nếu xả phần trong thân
Ngoài của cải, quyến thuộc
Không lâu được Bồ-đề
Tam-muội tâm vắng lặng.
Nếu người tâm như đất
Nước, gió, lửa, hư không
Thấy đều sẽ mau chóng
Được Tam-muội vi diệu.
Nếu có tất cả người
Thân tâm luôn ngay thẳng
Không tham đắm cơm áo
Giường nệm và thuốc thang.
Người ấy sẽ mau đắc
Pháp Tam-muội như thế
Thành tựu bốn Chánh cần
Đầy đủ bốn Như ý.
Xả bỏ bốn điên đảo
Bốn phiền não gai góc

Cầu vượt khỏi bốn dòng
Xả bỏ mọi ái thủ.
Tu hành năm Căn, Lục
Đoạn trừ năm kết sử
Không cầu quả năm dục
Tâm xả mọi phiền não.
Nên tu năm giải thoát
Và năm thân Tam-muội
Biết thật pháp năm ấm
Tu tập sáu hòa kính.
Xa lìa không cung kính
Trừ bỏ sáu xúc thân
Quán sáu thọ liên tục
Bỏ sáu ái thân kia.
Thành tựu sáu thần thông
Đốc tu sáu niệm xứ
Cũng lại siêng thực hành
Pháp phần của sáu thức.
Tu bảy Bồ-đề phần
Lại hành bảy Thánh tài
Nghĩ bỏ nơi kiêu mạn
Đoạn trừ bảy kết sử.
Nếu tu hạnh như vậy
Để cầu thắng Tam-muội
Loại bỏ bảy thức kia
Trừ tám vọng ngữ này.
Thường tu tám Thánh đạo
Đạt Tam-muội không khó.
Được tám giác đại nhân
Hành tám môn giải thoát.
Biết tám pháp thế gian
Tức vì trí tối thắng
Thường tu hành như vậy

Đạt Tam-muội không khó.
 Tự là chín phiền não
 Cũng không nào hại người
 Tu chín pháp Hỷ, Xả
 Rồi sẽ được Tam-muội.
 Thông tuệ bỏ mười ác
 Tu hành mười nghiệp lành
 Lại tuân theo mười Lực
 Được Tam-muội không khó.
 Thường thọ trì pháp lành
 Xả bỏ các pháp ác
 Ngày đêm thâm giữ tâm
 Được Tam-muội không khó.
 Trụ Tam-muội này rồi
 Sức nói không nghĩ bàn
 Thường thấy Phật sắc vàng
 Cũng được nghe nói pháp.
 Nếu muốn thấy mười phương
 Phật hiện tại diệt độ
 Cho đến đời vị lai
 Tạo lợi ích chúng sinh.
 Người ấy nên tu tập
 Tam-muội tối thượng diệu.

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Bồ-tát nếu muốn thành tựu tất cả Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói thì nên khiến tâm họ liên tục như thế nào?

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Các Bồ-tát này nếu có thể chí tâm, nhớ nghĩ về quá khứ, hiện tại, vị lai, vô lượng hết thảy chư Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn trong mười phương thì đều biết về chúng sinh qua lại trong sinh tử, trụ

thai mẹ đầy đủ, thuộc tộc họ hiền thiện tướng tốt, bốn Tỳ-xá-la, Tỳ, Bi, Hỷ, Xả, hổ thẹn sợ hãi, oai nghi các hạnh thấy đều đầy đủ các pháp Xa-ma-tha, Tỳ-bà-xá-na, giải thoát tri kiến, các môn Giải thoát, Niệm xứ, Chánh cần, Thần túc, Căn, Lực, Giác đạo đều biết đầy đủ, biết bốn dòng sinh tử đầy đủ, cũng biết đầy đủ nguồn cội của chúng sinh, sinh sáu thần thông, khởi đại thần túc; giới, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến đều đầy đủ, giải thoát vô ngại, lợi ích vô ngại, tất cả pháp lành cũng đều đầy đủ; sắc tâm thanh tịnh, cảnh trí thanh tịnh, đầy đủ những thân kim sắc thanh tịnh. Nhưng Bồ-tát này lại nghĩ: “Chư Phật Như Lai chí tâm bất động, cũng nên an trụ nơi tâm không chấp trước. Lại nên quán tâm liên tục như vậy: Những pháp gì là Như Lai? Sắc là Như Lai phải chăng? Hay Như Lai không phải là sắc? Nếu cho sắc là Như Lai thì sắc xứ nơi chúng sinh đầy đủ là sắc ấm, như vậy thì chúng sinh nên là Như Lai? Nếu cho khác với sắc là Như Lai thì ngoài mười hai duyên lẽ nào có Như Lai. Lại cho thọ là Như Lai chăng? Hay không phải thọ là Như Lai? Nếu cho thọ là Như Lai thì tất cả chúng sinh đầy đủ thọ ấm, như vậy chúng sinh nên là Như Lai? Nếu cho không phải thọ là Như Lai thì ngoài mười hai duyên làm gì có Như Lai. Tưởng, hành, thức cũng lại như vậy. Cho nhãn căn là Như Lai chăng? Hay không phải nhãn căn là Như Lai? Nếu nhãn căn là Như Lai thì tất cả chúng sinh nên là Như Lai. Nếu không phải nhãn căn là Như Lai thì ngoài mười hai duyên làm gì có Như Lai. Các căn như nhĩ cũng lại như vậy. Cho bốn đại là Như Lai chăng? Hay không phải bốn đại là Như Lai? Nếu bốn đại là Như Lai thì bốn đại trong ngoài đều là Như Lai. Nếu lìa bốn đại là Như Lai thì ngoài mười hai duyên làm gì có Như Lai. Địa, thủy, hỏa, phong cũng lại như vậy.”

Bồ-tát quán liên tục như vậy rồi, mới thấy rõ sắc ấm chẳng phải là Như Lai, khác với sắc ấm cũng chẳng phải là Như Lai; lại thấy thọ ấm chẳng phải là Như Lai, khác với thọ ấm cũng chẳng phải là Như Lai; tưởng, hành, thức cũng chẳng phải là Như Lai, khác với tưởng, hành, thức cũng chẳng phải là Như Lai. Lại thấy nhãn căn chẳng phải là Như Lai, khác với nhãn căn cũng chẳng phải là Như Lai; nhĩ, tỷ, thiệt, thân chẳng phải là Như Lai, khác với nhĩ, tỷ, thiệt,

thân cũng chẳng phải là Như Lai; thấy sắc, thanh chẳng phải là Như Lai, khác với sắc, thanh cũng không phải là Như Lai; thấy hương, vị, xúc chẳng phải là Như Lai, khác với hương, vị xúc cũng chẳng phải là Như Lai; thấy ý và pháp chẳng phải là Như Lai, khác với ý, pháp cũng chẳng phải là Như Lai; thấy bốn đại chẳng phải là Như Lai, khác với bốn đại cũng chẳng phải là Như Lai; địa, thủy, hỏa, phong cũng lại như vậy. Bồ-tát quán tâm liên tục như vậy, đối với tất cả pháp sẽ đạt được trí phương tiện.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ông dùng pháp nào để có thể đạt được đạo Bồ-đề vô thượng? Dùng thân để đạt được hay dùng tâm để đạt được? Nếu dùng thân để đạt được thì thân này bất tịnh, không có hiểu biết, như cây, cỏ, ngói, đá. Bồ-đề thì phi sắc, không có hình thể, tướng đó vắng lặng, là pháp không thể thấy. Thân này đã như cây cỏ vô tri, làm sao đạt được đạo Bồ-đề? Còn nếu dùng tâm để đạt được đạo Vô thượng thì tâm không hình tướng, giống như huyễn hóa. Bồ-đề thì không tâm cũng không có hình sắc, tướng mao như huyễn như hóa làm sao có thể đạt được? Nếu các Bồ-tát hiểu được như vậy thì chẳng phải thân có thể được Bồ-đề vô thượng, cũng chẳng phải tâm để được Bồ-đề vô thượng, cũng không lìa thân và lìa tâm để được đạo Vô thượng.

Bấy giờ, Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ông phải nên quán Đức Như Lai như vậy. Người quán như thế gọi là chánh quán.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Bồ-tát quán pháp tương tục như vậy nhưng tâm không dao động. Bồ-tát phải nên hiểu sâu xa như vậy thì không thoái chuyển đối với pháp Tam-muội, lại thường xa lìa tâm không tương tục, tất sẽ mau đắc Bồ-đề vô thượng.

Lúc đó, Đức Thế Tôn liền nói, kệ:

*Tâm, niệm tâm tương tục
Khứ, lai và hiện tại
Không lâu được thấy Phật
Hết thấy Đấng Phổ Nhãn.
Trụ đại oai lực Phật
Thương xót lợi thế gian*

Nhớ nghĩ Hoa trong người
Công đức Đấng Điều Ngự.
Nghĩ sinh tử thuở xưa
Trụ thai mẹ tộc tánh
Tướng mạo đều đầy đủ
Không lâu sẽ thấy Phật.
Nghĩ Phật tám mươi tướng
Và nhân duyên đời trước
Thường hợp nghiệp tối thắng
Ý chánh niệm pháp lành.
Nghĩ sáu thần biến Phật
Thần thông đại tự tại
Giới, định, trí, giải thoát
Đều đã được thành tựu.
Vì sao Đấng Tối Thượng
Được quả vị vắng lặng
Niệm Từ, Bi, Hỷ, Xả
Đấng tối thượng thế gian.
Hổ thẹn, Lược không sợ
Oai đức thầy thế gian
Nghĩ Xa-ma-tha Phật
Và Tỳ-bà-xá-na.
Lại nghĩ trí giải thoát
Cho đến ba không môn
Nghĩ đủ bốn Chánh cần
Thần túc cũng như thế.
Nghĩ đầy đủ Căn, Lực
Cho đến Bồ-đề phần
Nghĩ Phật là sinh diệt
Được nơi vắng lặng này.
Niệm pháp thiện khó bàn
Sắc, thọ đều thanh tịnh
Cho đến tướng, hành, thức

Cũng thanh tịnh như vậy.
Nghĩ Phật sắc vàng ròng
Tâm an trụ không đắm
Quán pháp nào là Phật?
Thâu giữ tâm tương tục.
Sắc chẳng phải Như Lai
Bốn ấm cũng như thế
Lìa ấm chẳng Như Lai
Biết tướng, thức cũng vậy.
Nhãn chẳng phải Như Lai
Nhĩ và pháp cũng thế
Lìa nhãn chẳng Như Lai
Pháp năm tình đều vậy.
Nghĩ mười hai nhân duyên
Điều tâm được thấy Phật
Bốn đại chẳng phải Phật
Khác bốn đại cũng vậy.
Nên rõ mười hai duyên
Thấy Phật chẳng là khó
Nếu cho ấm là Phật
Thì Đức Như Lai ấy.
Chúng sinh đều có ấm
Cũng tức là Như Lai
Nếu muốn được Căn, Lực
Nên niệm mười hai duyên.
Ấm chẳng thầy thế gian
Khác ấm cũng như vậy
Các nhân duyên thưở xưa
Thường phân biệt tương tục.
Vì có thể thâu giữ
Trí lực không nghĩ bàn
Thân này thường không biết
Như cây, cỏ, ngói, đá.

*Bồ-đề không hình sắc
Vắng lặng thường không sinh
Thân không chạm Bồ-đề
Bồ-đề không chạm thân.
Tâm không chạm Bồ-đề
Bồ-đề không chạm tâm
Mà có tướng xúc chạm
Thật là chẳng nghĩ bàn.
Đây là Phật Thế Tôn
Chỗ vắng lặng tối thắng
Khéo trừ diệt tất cả
Mọi tà kiến ngoại đạo.*

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Bồ-tát làm sao có thể biết được biết được ngã kiến, lại là được kiến ấy như thế nào?

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Nếu Bồ-tát muốn xả bỏ ngã kiến thì chớ đắm chấp nơi trụ xứ, nên nương tựa chỗ không nương tựa, muốn dùng pháp sáng tạo lợi ích cho tất cả, muốn thổi loa pháp, đánh trống đại pháp, muốn tạo thuyền pháp, kiến lập cầu pháp, đưa các chúng sinh vượt qua dòng chảy sinh tử, muốn quán thân tướng và không tương tục, thân này đầy bất tịnh, cấu uế, xấu ác, máu mủ đờm dãi thường bài tiết nơi chín lỗ, vô thường hư hoại, chốc lát không, mỏng manh khó tin, không thể yêu thích? Giống như trẻ con, nói hư vọng không biết, thân này không thật, như bọt nước tụ lại. Giả sử có dùng y phục, đồ ăn thức uống, xông ướp mùi thơm, trang sức các loại châu báu, với trăm ngàn năm xuôi theo tâm ý rồi cũng hoại diệt, vô ích trong sinh tử, như tánh thân này là pháp sinh tử, lại là chỗ ăn uống của loài trùng thú. Đối với nhiều kiếp hoặc ở địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, chỗ Diêm-la vương chịu vô lượng khổ chưa từng dừng nghỉ. Lại còn ở nhiều kiếp trong sinh tử làm tội lỗi cho kẻ khác sai khiến dụ. Thân này luôn phải chịu các khổ não mà trước đây không thể biết về khổ, để đoạn trừ tập, chứng đắc diệt, tu trì đạo, hành các công đức. Thân

này tuy nhỏ nhưng chứa rất nhiều ô uế, nên dùng thân này thí cho các chúng sinh. Nếu ai tiếc thân mạng thì đem thân mạng cho họ. Nếu người cần sức thì đưa sức cho họ, cần thịt cho thịt, cần máu cho máu, phải nên cho hết mà không mong cầu đền đáp, hoặc đối với người kia không được lợi ích, nguyện dùng nhân duyên của tâm thiện mà xả thân, trừ ngã kiến hoặc hiểu được vô ngã, an trú nơi sự xả thân mà tư duy quan sát. Lại không tham chấp nơi hoặc của ngã kiến. Đem thân không bền chắc để tu thân chắc chắn.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như nơi thôn ấp có nhiều trẻ con cùng nhau ra khỏi thôn vui chơi nô đùa gần bên dòng sông, thấy bọt tụ, các trẻ con này tranh giành đùa giỡn mà đóng bọt nước ấy chẳng tự hay biết, bị người khác lấy làm trò đùa cũng không thọ nhận. Như vậy, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có Bồ-tát tự quán thân mình, nên biết tâm ấy giống như đóng bọt nước kia, không có phân biệt. Nếu Bồ-tát nào quán như vậy thì không lâu sẽ đạt được Tam-muội sâu xa này, cũng mau đắc đạo Bồ-đề vô thượng.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nói kệ:

*Muốn cầu định tối thắng
Đạt Bồ-đề khó bàn
Quyết xả bỏ ngã kiến
Thường nên quán thân này.
Vô thường, khổ, bất tịnh
Mùi đờm dãi dơ bẩn
Bàì tiết nơi chín lỗ
Thật rất đáng nhàm chán.
Hư dối không chân thật
Đây là pháp biến diệt
Mê hoặc như huyễn hóa
Cũng như đóng bọt nước.
Thân ta rất mỏng manh
Nơi chốn của ung nhọt
Mùi độc đều hiện khắp*

*Không một chỗ đáng ưa.
Lo nuôi dưỡng vô ích
Bị trùng sói ăn thịt
Tất cả mọi thú vui
Cung cấp cho thân này.
Điều quy về hoại diệt
Trợn không có chân thật
Mãi mãi vô biên kiếp
Khổ thọ luôn vạn nẻo.
Quả địa ngục, súc sinh
Chỗ căn bản thọ khổ
Nhiều kiếp thêm đói khát
Không thể nghĩ bàn được.
Bị các khổ bức bách
Đi ngược đạo Bồ-đề
Thân ta đây không thật
Nên cho các chúng sinh.
Hiểu pháp, tâm không tiếc
Cấp những thứ cần dùng
Suy nghĩ thế này rồi
Liên xướng lời như vậy:
Nay ta xả thân này
Máu, thịt tùy ý lấy
Nếu ai tiếc thân mạng
Ta sẽ cho thân mạng.
Xả thân giúp chúng sinh
Sẽ mau được Tam-muội
Phần phần cầu bọt nước
Chưa từng được chắc thật.
Thân ta cũng như vậy
Cầu thật không thể được
Nếu đạt chánh quán này
Mau đắc đạo Bồ-đề.*

Bấy giờ, Đức Thế Tôn liền mỉm cười. Thường pháp của chư Phật Như Lai đều như vậy. Ngay khi Đức Thế Tôn mỉm cười, từ nơi khuôn mặt phóng ra ánh sáng đủ các loại màu sắc: Xanh, vàng, đỏ, trắng, hồng, lục, pha lê, trên lên đến trời Phạm thiên, từ cõi ấy lại trở xuống, nhiều quanh Đức Phật ba vòng, rồi đến tụ nơi đỉnh, trong khoảnh khắc thì ẩn mất.

Lúc đó, Trưởng lão A-nan liền từ chỗ ngồi đứng dậy, sửa lại y phục, gối phải sát đất, chấp tay hướng về Đức Phật, dùng kệ thưa hỏi:

*Đấng Điều Ngự tối thắng
Mỉm cười có nhân duyên
Thầy thế gian vô thượng
Xin vì con tuyên nói.
Là vì nhân duyên gì
Hiện ra mỉm cười này?
Sắc vàng trăm phước nghiêm
Khéo hiểu rõ chân đế.
Thương xót, lợi ích người
Chỗ thế gian quay về
Là vì nhân duyên gì
Hiện ra mỉm cười này?
Nhân Trung Tôn hơn hết
Bậc tối thượng không lỗi
Các công đức Như Lai
Vi diệu không tỳ vết.
Lại vì nhân duyên gì
Hiện ra mỉm cười này?
Đấng Thánh trụ đại Bi
Tất cả đều quy hướng.
Đã lìa mọi phiền não
Điều Ngự dùng tâm tịnh
Cúi xin vì con nói
Nhân duyên gì mỉm cười?*

*Hôm nay ai sẽ được
Nghĩa lý sâu xa này
An trụ địa kiên cố
Ai sẽ gặp an lành.
Chỗ quay về thế gian
Vì sao hiện mỉm cười?
Tất cả nẻo quy hướng
Điều Ngự vì con nói.
Nguyện nghe người thanh tịnh
Nhân duyên khiến mỉm cười
Mong nhờ Thánh khai diễn
Nghĩ hoặc sẽ đoạn trừ.*

Đức Thế Tôn bảo Tôn giả A-nan:

–Khi ta vừa giảng nói pháp quán tướng tục này, có ba vạn người đắc pháp Nhân thanh tịnh, tám vạn trăm ngàn ức na-do-tha chư Thiên đều lìa bỏ phiền não cấu uế, đạt được Pháp nhân thanh tịnh. Lại có ba vạn ức na-do-tha Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni chứng quả Bất hoàn. Lại có ba vạn ức na-do-tha Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni và thanh tín sĩ, nữ đạt được Nhẫn vô sinh, ba vạn chúng sinh phát tâm Bồ-đề thấy đều tu tập hạnh Bồ-tát, ở kiếp Nhân tôn đều sẽ thành Phật, đây là mới phát tâm đạo vô thượng. Lại có chín vạn ức na-do-tha các chúng sinh đều được bất thoái chuyển nơi đạo Bồ-đề, sẽ được thành Phật hiệu là Phật Phóng Quang, Phật Ly Cấu Tôn Thích-ca Mâu-ni Nhật Quang Tướng, Phật Nguyệt Quang Minh và Phật Thiên Trung Tôn, chín mươi hai ức na-do-tha chúng phát tâm Thanh văn sẽ thành A-la-hán.

Lúc Đức Thế Tôn nói như vậy thì âm thanh chấn động cả tam thiên đại thiên thế giới. Đức Phật dùng Thiên nhãn thấy rõ nơi chín mươi chín ức trăm ngàn na-do-tha cõi nước của chư Phật nơi mười phương, chúng sinh trong đó đều thấy Đức Như Lai phóng ra ánh sáng từ giữa chân mày, ánh sáng ấy tên là Minh diệm chiếu khắp mọi nơi chốn. Chúng sinh thấy rồi tâm sợ sệt, dựng chân lông.

Khi ấy, ở cõi nước với vô lượng trăm vạn ức na-do-tha các

chúng sinh những ai gặp được ánh sáng này, trong đó có người được quả Tu-đà-hoàn, quả Tư-đà-hàm, quả A-na-hàm, quả A-la-hán, có nhiều chúng sinh phát tâm Bồ-đề đều được bất thoái chuyển nơi đạo Bồ-đề vô thượng, vào đời vị lai sẽ được thành Phật, đều cùng một hiệu là Bất thoái chuyển.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn muốn làm sáng tỏ nghĩa này, nên nói lại bằng kệ:

*Ta vừa nói điều này
 Khi quán tâm tương tục
 Liền có sáu mươi ngàn
 Chín mươi chín ức chúng.
 Nhờ nghe pháp lợi ích
 Mà phát tâm Bồ-đề
 Lại có ba vạn người
 Đều được tuệ nhãn Phật
 Nghe rồi niệm tương tục
 Bồ-đề đó vắng lặng
 Được thoát khỏi điều này
 Nạn khổ của đường ác.
 Tám vạn ức chư Thiên
 Đã nghe tiếng Như Lai
 Đều được pháp nhãn tịnh
 Là hẳn khổ cõi ác.
 Ba vạn ức bốn chúng
 Được pháp nhãn bất khởi
 Thoát khỏi các đường ác
 Lại không còn khổ não.
 Sẽ được thành Phật đạo
 Như mùa xuân tươi tốt
 Ba vạn ức mọi người
 Học nơi đạo Bồ-đề.
 Người ấy cũng sẽ được
 Đại oai lực chư Phật*

*Đã thành đạo Vô thượng
Thương xót ở thế gian.
Sáu vạn ngàn Thiên tử
Tu học đạo Bồ-đề
Hạnh vui trong niềm vui
Giống như Đấng Di-lặc.
Nương thế gian vô ngại
Nên cười nhiều lợi ích
A-nan, ông nên biết
Đều là có nhân duyên.
Do đó ta hôm nay
Hiện bày mỉm cười này.*

M

Phẩm 11: VUA VI MẬT

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát làm sao để biết an trụ vào những pháp sợ hãi, hổ thẹn và xả bỏ không hổ thẹn để được Tam-muội này?

Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Các Bồ-tát này sở dĩ hổ thẹn là do thân tạo các ác nên trong lòng xấu hổ, sợ hãi, khẩu ý hành ác, nên lại sinh tử hổ. Ganh ghét, lừa dối cũng lại như vậy. Nếu khởi lên điều bất thiện không cung kính chư Phật thì sợ hãi nơi chư Thiên cho đến người đời. Pháp ác bất thiện rất đáng xấu hổ. Bồ-tát tức trụ nơi sự hổ thẹn, sợ hãi như vậy, xả bỏ các pháp bất thiện, xả bỏ tâm không biết hổ thẹn, sợ hãi, siêng tu các điều thiện, giữ hạnh thanh tịnh, đầy đủ ba nghiệp an nhiên vắng lặng, không lâu sẽ được Tam-muội này, đời đời thường được gặp chư Phật và sẽ đạt được đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Kỳ lạ thay, thật là hy

hữu! Ta nghĩ: Về thời quá khứ trải qua a-tăng-kỳ ức trăm ngàn vạn na-do-tha kiếp, bắt đầu kiếp thứ ba tên là Thiện sinh, kế đến lại có kiếp tên là Bảo cự, kế nữa lại có kiếp tên là Liên hoa trì. Lúc đó, kiếp trước khởi lên hơn một ngàn năm, kế nữa, lại có kiếp tên là Lạc trụ. Lúc ấy, có quốc vương sinh trong kiếp này tên là Thắng vi mật, có oai đức lớn, uy lực tự tại, kinh thành vua ngự tên là Câu-tu-ma thanh tịnh hương tụ. Thành đó dài rộng bảy mươi do-diên, có mười hai lớp do bảy báu tạo thành, ánh sáng tỏa khắp toàn cảnh tráng lệ như thành Thiện kiến. Phía Bắc thành có đất tên là Ly cấu, nơi đây có vườn tên là An ẩn, bề mặt dài rộng bằng nhau là mười do-diên, xung quanh đều có các cây Đa-la, khuôn nơi vườn đó giống vườn Thiện kiến.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Thuở đó có Đức Phật là Minh Tướng gồm đủ mười tôn hiệu Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn xuất hiện ở đời.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Khi ấy, Đức Phật Minh Tướng cùng với quyến thuộc trụ nơi vườn An ẩn, các Tỳ-kheo đi theo là chín mươi chín ức trăm ngàn na-do-tha, đều là bậc A-la-hán, các lậu đã hết, không còn phiền não tâm được tự tại, việc làm đã xong, điều nên học đều đã học. Đức Minh Tướng Như Lai Ứng Chánh Biến Tri vào lúc sáng sớm đắp y, cầm bát cùng với Tỳ-kheo tùy tùng vào thành khát thực. Lúc đó, vua Vi Mật nghe Phật đang đến, liền cỡi voi lớn, tên là Lạc thủ, dẫn theo trước sau vô số trăm ngàn người đều ra khỏi thành nghênh đón Thế Tôn.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Vua Vi Mật này từ xa thấy Phật đi đến, hào quang sắc diện tướng tốt vi diệu thù thắng nên rất hoan hỷ, liền xuống voi, đến chỗ Như Lai, đánh lễ sát chân, nhiễu quanh bên phải ba vòng, ở ngay trên đường thỉnh Phật và chúng Tăng. Phật Minh Tướng im lặng chấp thuận. Vua biết Đức Phật đã nhận lời thỉnh rồi, nên ngay đêm ấy cho người quét dọn, đốt hương, trang hoàng bày biện đủ các phẩm vật cúng dường, quý tốt. Lại trong thành sai dựng khắp nơi những cờ phướn, treo các vòng hoa, lọng

báu, anh lạc, dùng nước hương ngư đầu để rửa bụi bậm, rải các loại hoa tươi đẹp trên mặt đất, dùng giỏ đựng hoa đặt ở trước tòa, dùng các loại nhạc hay để cúng dường.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Vua bày các thứ cúng dường xong, vào lúc sáng sớm cùng các tùy tùng đến vườn An ẩn đánh lễ Như Lai và thưa:

–Bạch Thế Tôn! Giờ thọ thực đã đến.

Khi Đức Phật Minh Tướng nghe vua thỉnh rồi, liền như tướng đó hiện đại thần thông cùng các Tỳ-kheo bay lên hư không, phóng ra ánh sáng thanh tịnh gồm chín vạn trăm ngàn loại chiếu khắp phương Đông, ba phương kia cũng như vậy. Trong mỗi mỗi ánh sáng có tám mươi ức na-do-tha các hoa sen vi diệu, trên mỗi mỗi hoa có Như Lai hóa hiện đầy đủ tướng tốt giống như Phật Minh Tướng. Các Đức Như Lai ấy có vô lượng đệ tử, Đế Thích hầu bên trái, Phạm vương hầu bên phải, chân thật giống như Thích, Phạm chân thật không khác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Lúc Đức Như Lai Minh Tướng hiện ra các tướng thần biến ấy, trong khoảng một niệm, chư Thiên ở cõi Dục, cõi Sắc liền tạo ra vô lượng các thứ kỹ nhạc vi diệu, dùng chiên-đàn trời và tràng hoa Đa-ma-la-bạt trầm thủy các loại hương như vậy để cúng dường Đức Như Lai Minh Tướng. Lúc này, Đức Thế Tôn kia nói pháp cho vua: “Đại vương nên biết! Các hành của pháp hữu vi là vô thường, đều là khổ, chẳng chân thật nên không. Tất cả các pháp đều không có ngã. Vì sao? Vì thân này không sạch, chín lỗ bài tiết toàn là nhơ uế như trùng trong phân, hư hoại, mỏng manh, niệm niệm không trụ, bốn đại, các ấm giả hợp làm thân, đói khát lạnh nóng luôn đến xâm hại, bức bách, tất cả đều hư dối, như huyễn, như sóng nẩy, như bọt nước, không được tự tại, là pháp biến diệt, tạm gọi là người không có cái gì để tin cậy được. Thế nên đại vương phải quan sát sâu xa về các hành sinh tử rất đáng nhàm chán, nên siêng cầu phương tiện mau chóng xa lìa.”

Vua Vi Mật nghe lời này rồi, chấp tay hướng về Đức Phật nói:

–Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Như Thế Tôn chỉ dạy, các hành hữu vi là vô thường, khổ, không, tất cả các pháp đều vô ngã, hiện thấy thân này không sạch, dơ uế, chứa nhóm các khổ, rất đáng nhàm

chán.

Lúc vua thấy rõ hình tướng thần thông của Phật và nghe Đức Như Lai thuyết pháp liền phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Khi ấy, Đức Như Lai biết vua đã phát tâm Bồ-đề, bèn cùng với đại chúng nhận lời mời của vua, rồi nường trong hư không đi đến thành mới hạ xuống. Vua đi bộ theo Phật vào vương cung, dâng tòa rồi theo thứ lớp an tọa. Vua cùng quần thần, quyến thuộc nơi cung và muôn dân trong nước đứng hầu hai bên, dâng các món ăn ngon. Đức Phật và chúng Tăng trước khi thọ thực đều chú nguyện cho họ, mỗi lần trao nhận thức ăn đều đầy đủ. Thọ thực xong Phật và đại chúng súc miệng rửa tay, vua lại đem các loại hương hoa, kỹ nhạc, vải vóc châu báu để cúng dường. Vua Vi Mật nội trong ngày đó đã bỏ bốn thiên hạ và tám mươi bốn ức na-do-tha phi hậu, thể nữ, giao phó ngôi vị quốc vương cho trưởng tử, cùng tám mươi ức na-do-tha người đi đến chỗ Đức Như Lai Minh Tướng, xin xuất gia tu đạo. Vua xuất gia rồi muốn thỉnh pháp, nên thưa: “Bạch Thế Tôn! Làm sao Bồ-tát đạt được Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói? Nếu người nào có thể được Tam-muội này thì sẽ mau thành tựu đầy đủ kiến pháp Bồ-đề vô thượng.”

Phật Minh Tướng bảo Tỳ-kheo Vi Mật: “Bồ-tát có hai pháp để đạt được Tam-muội này, cũng mau thành tựu Bồ-đề vô thượng. Hai pháp đó là gì?

1. Bồ-tát phải nên tin tưởng kinh điển do Đức Như Lai đã nói.
2. Kinh Đại Phương Đẳng này là hành xử của chư Phật.

Bồ-tát nào hành trì đầy đủ hai pháp này liền đạt được Tam-muội ấy và sẽ mau chóng thành Phật.

Lại có hai pháp là: Xa-ma-tha và Tỳ-bà-xá-na.

Lại có hai pháp là: Xả ngã, vô ngã và an trụ nơi những pháp hổ thẹn, sợ hãi...

Bồ-tát nếu có đầy đủ hai pháp ấy thì được Tam-muội này và mau thành Chánh giác.”

Tỳ-kheo Vi Mật bạch Đức Phật Minh Tướng: “Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát an trụ pháp hổ thẹn, sợ hãi thì được Tam-muội này?”

Đức Như Lai Minh Tướng bảo: “Bồ-tát phải nên xả bỏ ba nghiệp ác, các pháp bất thiện như không hổ thẹn, trụ ở pháp sợ hãi, hổ thẹn. Bồ-tát có đầy đủ sự sợ hãi hổ thẹn thì xả bỏ các pháp bất thiện, tu hành pháp thiện, nên giữ gìn thân, khẩu, ý, nghiệp thanh tịnh.”

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Tỳ-kheo Vi Mật khi ấy đang ở chỗ Đức Phật kia, nghe nói về lỗi lầm, liền xả bỏ các pháp ác như không hổ thẹn, sợ hãi, siêng năng tinh tấn thân giữ tâm trụ vào các pháp lành, khiến cho pháp lành được đầy đủ không mất, lại thân giữ tâm an trụ vào chánh quán, quán hết thấy pháp: Không tăng không giảm, cũng không thấy pháp đến, đi, sinh, diệt. Khi Tỳ-kheo Vi Mật quán như vậy, không thấy tất cả pháp có các tướng; quán mười hai duyên như là mộng, như sóng năng; quán các pháp như ảo ảnh, huyễn hóa; quán các pháp không tăng, không giảm; quán các pháp không danh, không tánh; quán tất cả pháp không sinh, không diệt. Bồ-tát Vi Mật cứ như vậy mà tu hành, không bao lâu đạt được Tam-muội này rồi, được Tam-muội này rồi giảng pháp biện tài không dứt, trải qua sáu vạn ức na-do-tha kiếp sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ông chớ sinh nghi ngờ. Vua Vi Mật thuở ấy bỏ nước xuất gia tu đạo đâu phải là người nào xa lạ, đó chính là Đức Phật Như Lai Liên Hoa Thượng. Bồ-tát Vi Mật an trụ nơi hổ thẹn, tu tập thành tựu tất cả pháp thiện, không lâu đã đạt được Tam-muội ấy.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nay ta nói với ông về Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói. Nếu có chúng sinh nào không gieo trồng căn lành thì dứt khoát không thể nghe Tam-muội này.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Nếu có thiện nam, thiện nữ từng ở chỗ vô lượng Đức Phật trong quá khứ, gần gũi cúng dường, trồng các gốc thiện mới được nghe Tam-muội Bảo vương này, hướng chỉ là biên chép, thọ trì, đọc tụng, phân biệt giảng giải, quan xét về nghĩa lý thì thiện nam, thiện nữ ấy đã gieo trồng căn lành là vô lượng, vô biên không thể tính đếm. Những người ấy tu Bồ-tát thừa, dù mới được nghe một ít Tam-

muội như vậy, lần lượt cũng sẽ đạt được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, chỉ trừ thân chứng.

Lúc đó, Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Các chúng sinh ít học theo Đại thừa, có thể được Tam-muội báu này không?

Đức Phật nói:

–Đúng vậy, cũng có thể được. Đây Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như có loại thuốc chất rất cứng, không thể gọt bào, phải dùng đá mài lấy bột xoa lên rống. Nếu có oán thù, lúc ra trận chiến quân, kia cũng lấy chất độc bôi vào mũi tên, khi nghe âm thanh của trống nổi lên thì chất độc kia không thể hại được ai. Như vậy, đây Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu thiện nam, thiện nữ được nghe gặp một ít ánh sáng âm thanh nơi Tam-muội đó thì người ấy sẽ được đạo Bồ-đề vô thượng, chỉ trừ thân chứng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như chúng sinh nếu nương vào một bên sắc vàng ròng của núi Tu-di thì thân họ cùng với núi kia đồng màu sắc. Sở dĩ như thế là do uy lực của núi. Như vậy, đây Bất Không Kiến! Nếu có thiện nam, thiện nữ nghe một ít về diệu lực từ oai quang của Tam-muội đó thì sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, chỉ trừ thân chứng. Vì sao? Vì công đức của Tam-muội này tối là thắng, không thể nghĩ bàn.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như mọi dòng nước đều chảy vào biển cả và sẽ cùng một vị, sở dĩ như vậy là do năng lực của biển. Nếu thiện nam, thiện nữ không thể ghi chép, thọ trì, đọc tụng, chỉ được tạm nghe về Tam-muội báu này, tất cả cũng đều đạt được đạo Vô thượng. Vì sao? Vì do diệu lực của Tam-muội.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu người nói đúng về pháp môn của chư Phật thì được mẹ của Tam-muội, nói Tam-muội như vậy gọi là nói đúng. Nếu người nói đúng về Tam-muội như vậy thì được vô lượng, vô biên các thứ công đức, thâm nhận nuôi lớn, đó gọi là nói đúng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đại Bồ-tát tu hành bố thí, trong khoảng một niệm dùng các vật báu tốt đẹp dâng cúng hằng hà sa chư Phật Thế Tôn, nhờ công đức này sẽ được thành Phật. Nếu người

nào ghi chép, thọ trì, đọc tụng, giảng nói Tam-muội này thì công đức ấy hơn hẳn phước bố thí của người kia, không thể tính đếm.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nói kệ:

*Ta nghĩ thuở quá khứ
Phật Minh Tướng Điều Ngự
Hết thấy các thế gian
Đều cùng chốn quy hướng.
Từ bi thương chúng sinh
Giảng nói các diệu pháp
Đại tri kiến của Phật
Soi tỏ pháp ba đời.
Đấng Phổ Nhãn như vậy
Bậc Tối thượng thế gian
Như Lai không nghĩ bàn
Trí lực sâu vô lượng.
Mở bày các pháp môn
Vi lợi ích quần sinh
Phát khởi tâm đại Bi
Cứu giúp vô lượng khổ.
Đấng Thiện Thệ Minh Tướng
Tám ức chúng Thanh văn
Đều là A-la-hán
Đã đoạn hết các lậu.
Là những bậc Ứng chân (A-la-hán)
Tùy tùng Đấng Pháp Vương
Thời có vườn An ẩn
Ở phía Đông bắc thành.
Chỗ Đại Tiên kinh hành
Cùng đông đủ Thánh chúng
Thời có vua Chuyển luân
Vi Mật rất dũng kiện.
Vi thương xót tất cả
Cùng nhau ra khỏi thành*

Vua từ xa thấy Phật
Trong tâm rất hoan hỷ.
Tướng tốt hơn người đời
Oai nghi cũng khác hẳn
Vua đi bộ nghênh đón
Qua đến chỗ Thế Tôn.
Đến trước Đức Như Lai
Đầu mặt lễ sát chân
Chắp tay cung kính xong
Lui đứng qua một bên.
Thỉnh Phật nhận cúng dường
Phật mặc nhiên chấp nhận
Vua biết Phật nhận lời
Liên bảo các thuộc quan.
Quét dọn trong cung thành
Bày biện món ăn ngon
Vua lại tới chỗ Phật
Thưa đến giờ thọ thực.
Đức Thế Tôn thương xót
Nguyện ra oai thần lực
Cùng đủ các Thánh chúng
Sẽ đến nhận cúng dường.
Khi Phật nghe vua mời
Liên hiện đại thần biến
Phóng ngàn ức ánh sáng
Chiếu khắp mười phương cõi.
Trong mỗi mỗi ánh sáng
Hóa ra ức hoa sen
Thương xót các chúng sinh
Vì chúng hiện điềm này.
Lại bảo Bất Không Kiến:
Trong các hoa sen kia
Có vua đại oai đức

Tướng tốt rất đoan nghiêm.
Đều dùng ý tối thắng
Nói rộng pháp chư Phật
Các hành đều vô thường
Khổ, không cũng như thế.
Vô ngã không chân thật
Pháp này là biến diệt
Có người thông tuệ nào
Mà sinh tâm tham đắm.
Các hành như ánh lửa
Hư hoại, pháp chuyển dời
Phật Minh Tướng đại Bi
Diễn nói pháp như thế.
Chư Thiên thấy Thế Tôn
Liên phát đại thần thông
Tạo ra các nhạc hay
Bày hương hoa cúng dường.
Lành thật! Oai lực Phật
Không thể nêu bày được
Vua thấy thần thông rồi
Bày các thứ cúng dường.
Bỏ ngôi bốn thiên hạ
Cho đến năm dục lạc
Xuất gia giữ một lòng
Để tu đạo Bồ-đề.
Trong khi vua học đạo
Thưa hỏi Phật Minh Tướng
An trụ những pháp nào
Được Tam-muội của Phật?
Phật nói có hai pháp
Phải nên tu như thế
Được định thâm diệu ấy
Thí vui không nghĩ bàn.

Nghe Phật nói pháp rồi
Thân tâm đều hoan hỷ
Liên phát tâm Bồ-đề
Sẽ được Tam-muội này.
Vị Tỳ-kheo Vi Mật
Là Phật Liên Hoa Thượng
Nếu người tin Như Lai
Không phỉ báng kinh này.
Người ấy trụ cảnh Phật
Mau được Tam-muội ấy
Nếu người sợ sinh tử
Tâm không đắm nơi ngã.
Thường tu Xa-ma-tha
Và Tỳ-bà-xá-na
Tướng người ấy như vậy
Mau được Tam-muội này.
An trụ sợ hổ thẹn
Thường tu xả chân chánh
Lợi ích dốc khổ hạnh
Mau được vắng lặng ấy.
Quán pháp không tăng giảm
Tất cả như hư không
Bồ-tát thông tuệ ấy
Mau được Tam-muội này.
Không thấy các pháp khởi
Cũng không thấy pháp diệt
Luôn quán pháp vô thường
Cũng như mộng, huyễn, hóa.
Thường siêng năng học hạnh
Không lâu được định ấy
Không thấy pháp tướng khác
Chỉ thấy không sinh diệt.
Như bóng, vang, ánh lửa

Sẽ được Tam-muội này
Quán các pháp bình đẳng
Không có tướng sai khác.
Bên trong nghĩ không thân
Quán ngoài cũng như vậy
Không thấy danh tự kia
Cũng không có sinh diệt.
Nếu hay quán như thế
Mau được Tam-muội ấy
Khi Tỳ-kheo Vi Mật
Quán chắc như vậy rồi.
Đầu, giữa và cuối đêm
Tâm ông thường liên tục
Được nghe Như Lai nói
Không lâu được định này.
Chỉ trong khoảng một niệm
Liên chứng được Tam-muội
Được Bồ-đề không dứt
Liên thấy Phật mười phương.
Đủ các hành hữu vi
Tâm ông dần thanh tịnh
Tỳ-kheo ở sinh tử
Đủ mười sáu ngàn kiếp.
Từng cúng vô lượng ức
Các Đức Phật Thế Tôn
Sau đó được vắng lặng
Trụ nơi đạo Vô thượng.
Phật bảo Bất Không Kiến
Chớ nghi ngờ không tin
Ông là người sáng suốt
Chớ hoài nghi dị kiến.
Vị Tỳ-kheo lúc đó
Là Phật Liên Hoa Thượng

Nay ta nói với ông
Chư Thiên và thế gian.
Nếu muốn quán tất cả
Vô lượng các pháp ấy
Người này phải nên tu
Diệu Tam-muội như vậy.
Nếu có người ưa thích
Sinh vô lượng công đức
Thí các vui khó nghĩ
Nên trì Tam-muội này.
Nếu người thích muốn thấy
Ba đời Phật mười phương
Lại thích chuyển pháp luân
Nên trì Tam-muội này.
Nếu có người ưa thích
Đầy đủ các tướng tốt
Hiểu biết duyên sinh tử
Cũng đủ các cội lành.
Do đó nên thọ trì
Thắng Tam-muội như vậy
Nếu có người ưa thích
Xa lìa các nẻo ác.
Vì lợi ích chúng sinh
Nên trì Tam-muội này
Những người lành như vậy
Xưa đã từng cúng dường.
Chẳng phải một, hai, mười
Vô số ức chư Phật
Cầu Bồ-đề tối thượng
Được thọ trì Tam-muội.
Nếu người ưa thích cầu
Chánh niệm nghe Tam-muội
Đã từng cúng dường nhiều

Vô lượng Phật quá khứ.
Người siêng năng tu lâu
Quá khứ đã hành đạo
Nếu người ở chỗ kia
Nghe nói thắng Tam-muội.
Liên phát tâm hoan hỷ
Ý phấn khích vô lượng
Xưa đã từng cúng dường
Nhiều ức Thiên Trung Thiên.
Nếu ai với kinh này
Tâm thường tu tương tục
Đọc tụng và giảng nói
Thọ trì và biên chép.
Người này đã từng thấy
Vô lượng Đại Minh Lực
Ví như nơi chiến trường
Ra trận phóng tên độc.
Do nghe tiếng rống thuốc
Độc trừ, được vui vẻ
Nếu người nghe như vậy
Thắng định diệu Tam-muội.
Vì người nói pháp ấy
Được sức sáng Tam-muội
Vi lai sẽ thành Phật
Chỉ trừ người thân chứng.
Như công đức Tu-di
Người nương với sắc đó
Hành giả được tuệ sâu
Nghe định cũng như vậy.
Nếu có người được nghe
Tiếng Tam-muội tối thắng
Khởi công đức người này
Lượng giống như biển lớn.

*Quyết định Tam-muội sáng
Sẽ được đạo Bồ-đề
Ví như nước sông ngòi
Đều chảy vào biển cả.
Các dòng nước vốn khác
Nhưng đều cùng vị mặn
Nếu người nghe như vậy
Tam-muội đó vi diệu.
Liên cùng tánh Bồ-đề
Không khác, không phân biệt
Nếu có các Bồ-tát
Ở trong nhiều ức kiếp.
Siêng tu hành bố thí
Vì lợi ích tất cả
Phật là nơi nương tựa
Trông khắp vô lượng nghiệp.
Các Bồ-tát như thế
Trải qua vô số kiếp
Tuy hành nghiệp bố thí
Nhưng phước chưa được nhiều.
Tâm từ nói Tam-muội
Công đức hơn người kia
Như mẹ sinh nuôi dưỡng
Tam-muội này cũng thế.
Hiện rõ khó nghĩ bàn
Công đức của chư Phật
Người ấy tuệ sáng suốt
Thường tu Tam-muội này.
Không lâu sẽ mau được
Phật An Nhiên Vô thượng.*

KINH BỒ-TÁT TAM-MUỘI NIỆM PHẬT

QUYỂN 5

Phẩm 12: BA PHÁP

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

– Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát đầy đủ bao nhiêu pháp thì đạt được Tam-muội này?

Đức Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

– Nếu Bồ-tát có đầy đủ ba pháp thì đạt được Tam-muội mà chư Phật đã giảng nói. Những gì là ba pháp?

Đó là: Không tham, không sân, không si như căn lành ấy. Nếu Bồ-tát đó trụ nơi không tham thì đạt được đầy đủ Bồ thí ba-la-mật, tâm an trụ ở pháp này rồi tức thu giữ không tham, khiến cho căn lành thanh tịnh, lìa hẳn bần cùng, thường được giàu sang, đủ oai lực lớn, như mặt trời chiếu sáng. Bồ-tát đã tu công đức như vậy đều vì tất cả các chúng sinh nên có thể tuyên nói để họ đều tin thọ, được Tam-muội này không có gì khó, cũng sẽ mau thành tựu Bồ-đề vô thượng. Bồ-tát đầy đủ công đức thiện vi diệu này thì được trời, người kính tin.

Nếu Bồ-tát lại có thể tu hành căn lành không sân thì sẽ đầy đủ Nhẫn nhục ba-la-mật. Nếu Bồ-tát này an trụ nơi nhẫn nhục, bị người mắng chửi, hoặc dùng dao gây gia hại cắt chặt các chi phần, hoặc đoạn đứt đầu, nhưng tâm Bồ-tát không sinh một niệm giận dữ, cũng không nói những lời ác của người, quyết giữ lòng không sân, để căn lành thanh tịnh, dùng tâm Từ làm lợi ích cho tất cả chúng sinh, tu hành Tam-muội như thế, Bồ-tát an trụ vào Tam-muội này rồi, thường được cùng với chư Phật Thế Tôn hội ngộ cho đến trong mộng luôn thấy Phật, nằm ngồi, kinh hành đều được an lạc, chư Thiên hộ niệm, không thấy mộng ác, thức dậy hoan hỷ, không bị đao gây làm tổn thương, độc cũng không hại, không bị chìm trong nước, không bị lửa thiêu đốt, bốn thứ cần dùng thường được đầy đủ, cùng làm cho tất cả đều hoan hỷ, sẽ mau được đạo quả Bồ-đề vô thượng.

Nếu Bồ-tát trừ bỏ vô minh thì được đủ căn lành không si, quan sát

chân chánh tu hành Tỳ-bà-xá-na, liền thâu giữ căn lành không si, đối với tất cả pháp, quyết định tạo phương tiện khéo léo tức đạt đầy đủ Bát-nhã ba-la-mật. Nếu có người khác đến vấn nạn thì liền đối đáp được.

Bồ-tát đầy đủ ba pháp như vậy thì sẽ mau đạt được Tam-muội báu này.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu Bồ-tát ấy lại hành trì đầy đủ ba pháp thì sẽ đạt được định này. Những gì là ba? Nên quán sát tất cả các hành là vô thường. Nên quán tất cả các hành đều là khổ. Nên quán tất cả các pháp là vô ngã. Bồ-tát đầy đủ ba pháp như vậy sẽ đạt được định này và mau thành tựu Phật đạo.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu Bồ-tát ấy nếu lại hành trì đầy đủ ba pháp sau đây, sẽ được định này, sẽ mau thành đạo Bồ-đề vô thượng. Ba pháp đó là: Cúng dường chư Phật ở hiện tại, cho đến xá-lợi của Như Lai diệt độ. Dùng hương, hoa, cờ phướn, lọng báu, các loại châu báu tốt để dâng cúng, hoặc tự mình cúng dường hay khuyến người thực hành. Lại phát nguyện: “Ta dùng căn lành nhân duyên bố thí này, nguyện đạt được Tam-muội mà chư Phật đã giảng nói.”

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Lại ngợi khen công đức chân thật của Như Lai hiện tại và chư Phật Bát-niết-bàn, lại khen giới, công đức, định, tuệ, giải thoát, giải thoát tri kiến, oai nghi thần thông, biện tài giáo hóa, hạnh A-lan-nhã cho đến pháp Từ, Bi, Hỷ, Xả. Lại khen ngợi vô lượng công đức, dung mạo oai nghi, tướng tốt pháp Phật thù thắng. Đã khen ngợi rồi lại phát nguyện: “Nếu ta khen ngợi công đức của chư Phật, xin do căn lành này, dù chỉ được một ít phước, cũng mong được Tam-muội mà chư Phật đã giảng nói, mau thành tựu Bồ-đề vô thượng.”

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đại Bồ-tát ở chỗ các Đức Phật, nghe tên gọi, công đức của Tam-muội này sẽ có ba điều tùy hỷ. Những gì là ba? Như thuở xưa, Đức Phật ở quá khứ đã từng tu hạnh Bồ-tát, cầu đạt đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, như chư Phật kia cầu đạt Tam-muội này, ta cũng theo học cầu Tam-muội ấy, cũng vì lợi mình và lợi người. Nghe Tam-muội rồi liền sinh tùy hỷ, ta cũng nên thuận theo sự vui sướng đó. Đây là vui sướng theo thứ nhất.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Như chư Phật Thế Tôn ở vị lai cũng sẽ tu tập hạnh Bồ-đề, nghe Tam-muội này vì lợi mình và lợi người, phát sinh tùy hỷ, ta cũng tùy hỷ. Đây là tùy hỷ thứ hai.

Nếu các Đức Như Lai ở đời hiện tại, an ổn đạt mọi diệu lạc, dứt hẳn hành bất thiện bỏ mọi nẻo ác, những huyền thuật biến hóa, các loại kỹ nhạc, tất cả các thứ ác đều phải xa lìa, thiền định, đại Bi sâu xa đều đầy đủ, như thuở xưa chư Phật quá khứ đã từng tu hạnh Bồ-tát, nghe Tam-muội này liền mong cầu đạt sinh tâm tùy hỷ. Nay ta cũng vậy, cứ như chư Phật ở quá khứ mà tùy hỷ. Đây là tùy hỷ thứ ba.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ba sự tùy hỷ này đều cùng kết hợp phát nguyện. Nếu ta đã được công đức của căn lành thì nguyện cho chúng sinh thường được định này.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Bồ-tát đầy đủ ba tùy hỷ này cũng sẽ mau được Tam-muội như vậy.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu thiện nam, thiện nữ tùy hỷ định này thì được khối công đức của căn lành. Căn lành này nên dùng thí dụ để làm sáng tỏ. Như có một người lấy số cát nơi những sông Hằng trong tam thiên đại thiên thế giới làm thành một đống. Ở trong đống cát lớn đó lấy ra một hạt cát ném qua vô lượng không thể nghĩ bàn ức na-do-tha vô biên thế giới, lại lấy ra một hạt cát ném qua vô lượng vô số thế giới, cứ như vậy lần lượt đến hết đống cát lớn đó. Các thế giới này dù cho thầy toán giỏi và đệ tử của ông ta có thể biết được số lượng đó không?

Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Những người này không thể biết được. Chỉ có Tôn giả Xá-lợi-phất và Bồ-tát Bất thoái mới có thể biết số lượng của thế giới ấy.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Những châu báu có đầy ấp trong bao nhiêu thế giới không thể nghĩ bàn, khối lượng ấy cao hơn chỗ ở của chư Thiên, cho đến cõi Phi tưởng phi phi tưởng xứ, dùng châu báu này đem cho các chúng sinh, thiện nam, thiện nữ ấy được phước có nhiều không?

Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Rất nhiều, thưa Thế Tôn! Là vô lượng, vô biên.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ta sẽ nói với ông. Nếu thiện nam, thiện nữ nào đối với số châu báu có đầy trong cõi chư Phật dùng để bố thí cho tất cả chúng sinh. Hoặc thiện nam, thiện nữ nào nghe Tam-muội và ấy với ba tùy hỷ rồi phát nguyện cầu đạt được Bồ-đề vô thượng, cũng lại ưa thích tu tập đa văn thì thiện nam, thiện nữ ấy có được công đức hơn phước bố thí của

người kia vô lượng, vô biên không thể tính đếm.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Tam-muội Niệm Phật này tức là mẹ của tất cả căn lành. Người nói như vậy gọi là nói chân chánh.

M

Phẩm 13: KHUYẾN TRÍ

Bấy giờ, Đức Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Vào thuở xa xưa, trải qua a-tăng-kỳ, a-tăng-kỳ vô số đại kiếp, khi đó có Đức Phật là Bảo Thắng Quang đủ mười tôn hiệu Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn xuất hiện ở đời, không ai sánh bằng, tất cả hàng trời, người đều cung kính, đều được điều phục, giải thoát vượt khỏi bờ sinh tử. Thế Tôn là vô thượng, tối thắng, là thầy bảo vệ cứu giúp cho tất cả thế gian, thấu rõ về đời này, đời sau, thuyết pháp các phần đầu, giữa, cuối đều thiện, giảng giải nghĩa lý sâu xa, lời nói vi diệu, khéo léo, đầy đủ tướng Phạm hạnh thanh bạch.

Khi ấy, Đức Như Lai Thế Tôn Bảo Thắng Quang cùng với ba vạn ức trăm ngàn Thanh văn đang ở chỗ kinh hành, đều trụ học địa, được hàng trời, người cung kính. Đức Phật Bảo Thắng Quang ấy từ chỗ nằm ngồi dậy, suy nghĩ: “Các Thanh văn này đều trụ học địa, ta nên tùy theo chỗ ưa thích vì họ thuyết pháp sâu xa khiến họ mau dứt hết các lậu.”

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ngay lúc đó, Đức Phật Bảo Thắng Quang liền hiện sức đại thần thông khiến tam thiên đại thiên thế giới này đều thành khối lửa, đầy khắp trong đó. Các Thanh văn ấy thấy sự thần biến này đều không sinh sợ hãi, lại rất hoan hỷ, ví như Tỳ-kheo được an vui Tứ thiên.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Về phần cuối đêm, Phật Bảo Thắng Quang vì chúng Thanh văn mà thuyết pháp, liền hiện ra đủ các tướng thần thông biến hóa. Lúc này, Phật Bảo Thắng Quang bảo các Thanh văn: “Tỳ-kheo các ông có thấy khối lửa trong tam thiên đại thiên thế giới này không?”

Tỳ-kheo thưa: “Dạ vâng, chúng con đã thấy, thưa Thế Tôn.”

“Tỳ-kheo nên biết! Các hành hữu vi là vô thường, khổ, không, tất cả các pháp đều không có ngã. Vì sao? Vì thân này là bất tịnh, chín lỗ thường bài tiết đầy những thứ bất tịnh. Các hành vô thường là pháp lưu chuyển, mỏng manh không chắc chắn, một niệm cũng không trụ, bị sinh, lão, bệnh, tử bức bách, giống như lửa huyễn, bọt tụ trên mặt nước, không nhân, không chủ, như cây cỏ... rất đáng nhàm chán, nên mau xa lìa.”

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ba vạn ức trăm ngàn Thanh văn này khi nghe Phật Bảo Thắng Quang thuyết pháp thì thấy pháp, trụ pháp, lựa chọn được pháp lành, vượt qua bốn điên đảo, đối với Phật, Pháp, Tăng được pháp lành thanh tịnh, không tin tưởng nơi người khác, các lậu đều dứt hết.

Lúc đó, các Thanh văn đồng thanh bạch Phật:

–Đúng vậy, thưa Thế Tôn! Các hành hữu vi là vô thường, khổ, không, tất cả các pháp đều vô ngã, thân này bất tịnh, đầy dẫy cấu uế, rất đáng nhàm chán, nên mau lìa bỏ. Đúng như lời dạy của bậc Thánh, đúng như lời dạy của bậc Thánh.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Lại có ba thứ thị hiện là: Thị hiện thân thông, thị hiện dạy bảo và thị hiện thuyết pháp. Phật Bảo Thắng Quang dùng các thị hiện này để điều phục chúng Thanh văn và ba vạn ức trăm ngàn na-do-tha các Bồ-tát đạt đến ba môn giải thoát là Không, Vô tướng, Vô nguyện khiến tất cả đều sẽ chứng đắc Bồ-đề vô thượng.

Đức Phật bảo Bất Không Kiến:

–Các Bồ-tát này nghe Đức Thế Tôn kia nói về Tam-muội báu, giáo hóa hàng trời, người, tám vạn bốn ngàn ức trăm ngàn năm chuyển pháp luân, rồi sau đó diệt độ.

Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đức Như Lai Bảo Thắng Quang kia xuất hiện ở đời, điều phục được bao nhiêu Thanh văn? Chánh pháp, tượng pháp trụ nơi thế gian được bao nhiêu năm?

Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Tam thiên đại thiên thế giới như vậy, với tất cả các tinh tú có thể tính biết số đó, còn các chúng Thanh văn mà Đức Phật Bảo Thắng Quang điều phục giáo hóa là vô lượng vô số, không thể hạn lượng. Sau khi Phật Bảo Thắng Quang nhập Niết-bàn, chánh pháp trụ ở đời đủ tám mươi ức na-do-tha năm, tượng pháp trụ ở đời mười hai ức năm. Khoảng

giữa thời gian ấy có Phật ra đời hiệu là Từ Hạnh, thọ mạng không thể lường tính. Thân của Đức Phật đó cao một do-diên, thân người trong cõi nước bằng sáu câu-lô-xá, vòng tròn của hoa sen cũng lại như vậy, đều dùng hoa này rải khắp đại địa, tất cả chúng sinh dạo chơi trên đó.

Bấy giờ, có thế giới tên là Đa liên hoa, đất ở cõi đó mềm mại giống như nhung nai, khi thân xúc chạm giống như chạm vào áo trời, hết thấy chúng sinh đều an lạc. Lại như cung điện của chư Thiên ở cõi trời Tự tại, các chúng sinh này muốn đi qua biển Đông, chỉ trong chốc lát liền đến được bờ kia, các phương Nam, Tây, Bắc cũng lại như vậy. Nếu có chúng sinh mong cầu điều gì thì khởi tâm là liền được. Khi Đức Phật Bảo Thắng Quang mới thành đạo, phần đất liền trong bốn biển đó dài rộng đủ tám vạn ức trăm ngàn na-do-tha, các chúng Thanh văn nhiều đầy khắp trong đó, các A-la-hán đều thọ thực một lần, chỉ trừ Mật Tích Kim Cang A-nan và A-dật-đa. Tám chục na-do-tha Bồ-tát Bất thoái chuyển thỉnh Đức Như Lai Thế Tôn Từ Hạnh vì các Bồ-tát nói về Tam-muội. Khi sắp phân biệt nêu bày rõ về nghĩa ấy, chỉ trong một âm liền nói kệ:

*Nếu người siêng phụng tiệp
Cầu học hạnh xuất gia
Dốc tu pháp tối thắng
Phá trừ bốn quân ma.
Giống như đại Tượng vương
Giẫm lên đám cỏ non
Nếu người muốn mau đắc
Đạo Bồ-đề vắng lặng.
Nên vì các chúng sinh
Tu hành Tam-muội này
Diễn giảng pháp tịnh diệu
Bố thí mọi niềm vui.
Người này cùng với Phật
Đồng một tâm đại Bi.*

Sau khi Đức Phật Từ Hạnh Bát-niết-bàn, có một Tỳ-kheo tên là Thọ Vương, ở trong chánh pháp, nêu giảng rộng rãi, lưu hành kinh điển vi diệu nơi Bảo vương Tam-muội này. Lại có Chuyển luân vương hiệu là Đế Tràn Thiên, đủ oai đức lớn, dùng chánh pháp trị đời. Vị vua ấy có thành tên là Đế tràn xứ, dài rộng như nhau bằng mười hai do-diên,

đền đài, lầu gác đều bằng vàng ròng, dùng vô số tơ lụa đủ các hình sắc các báu để trang nghiêm. Bốn mặt thành đều có ba cửa, cõi nước tráng lệ như thành Thiện kiến.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Vua Đế Tràng ấy về phần cuối đêm, trong giấc ngủ say thấy có trời Tịnh cư đến chỗ ông, ở trong mộng bảo: “Đại vương nên biết! Có Tam-muội tên là Tam-muội Niệm Phật chư Phật đã giảng nói. Nếu có Bồ-tát tu trì Tam-muội này thì thường được sinh ở cõi Tịnh, luôn thấy Phật, biện tài về thế gian và xuất thế gian đều đầy đủ, ắt sẽ mau đạt được đạo quả Bồ-đề vô thượng.”

Trong mộng, vua bỗng nhiên kinh sợ, thức dậy thấy vị trời này đang ở trước mặt, liền thưa: “Ai có thể thọ trì Tam-muội Niệm Phật sâu xa như vậy?”

Vị trời bảo vua: Cách đây không xa có đại Tỳ-kheo tên là Thọ Vương, thường ưa thọ trì, đọc tụng, diễn, giảng tu hành đúng như ngôn thuyết đối với Tam-muội sâu xa này.

Bấy giờ, vua Đế Tràng từ chỗ vị trời kia thọ nhận Tam-muội và tên gọi của vị Tỳ-kheo, hết lòng nhớ nghĩ, không khiến quên mất. Vào lúc sáng sớm lia bỏ bốn thiên hạ, kim luân bảy báu và tám vạn ức vô số trăm ngàn cung nhân, thể nữ để cầu pháp Tam-muội sâu xa, nên liền cùng với quyến thuộc đồng thời xả bỏ nhà, cùng nhau đi đến chỗ Tỳ-kheo Thọ Vương.

Này Bất Bồ-tát Không Kiến! Khi ấy, bốn chúng nơi vị Tỳ-kheo kia và tám bộ chúng trời, rồng... đều cùng vây quanh, có chín vạn ức chư Thiên cõi Dục, tám vạn na-do-tha các Bồ-tát... cùng với quyến thuộc cung kính hầu cận. Lúc đó Tỳ-kheo Thọ vương vì đại chúng nói Tam-muội Niệm Phật sâu xa ấy. Đại vương Đế Tràng đến chỗ đó dùng các châu báu cõi trời rải lên Tỳ-kheo Thọ vương, năm vóc sát đất, chí tâm đánh lễ. Lại đem tám vạn hoa vàng ròng thanh tịnh vi diệu, hoa Mạn-đà-la, hương bột trầm thủy cõi trời, với tâm cung kính dâng lên Tỳ-kheo. Cúng dường xong nhà vua cùng với quyến thuộc đều xuất gia, mặc pháp phục thanh tịnh, vì muốn tu tập Tam-muội này nên phát tâm cúng dường hằng hà sa vô lượng chư Phật để cùng với quyến thuộc cầu đạt Tam-muội ấy. Trong tám vạn bốn ngàn ức na-do-tha năm, luôn thân cận cúng dường y phục, đồ ăn, thức uống và các châu báu cho Tỳ-kheo Thọ Vương, thường tự mình thọ trì, đọc tụng, giảng nói tu hành đúng như ngôn thuyết đối với Tam-muội vi diệu này, lại cũng giáo hóa vô lượng chúng sinh, lấy đại Bi làm tâm nên ngay từ đầu không hề biếng nhác. Bồ-tát Đế Tràng và quyến thuộc kia nghe thầy Thọ Vương giảng

nói pháp thâm diệu, chí tâm thọ trì, chưa từng tạm bỏ, cung kính sâu xa luôn tưởng đó như Phật, siêng năng tinh tấn tu tập không dừng nghỉ. Tỳ-kheo Thọ Vương đã thành tựu cho tám vạn ức trăm ngàn Tỳ-kheo kia tu hạnh Bồ-tát đạt đến qua quả vị Bất thoái, sau đó mới diệt độ, các quyến thuộc cũng đều mạng chung.

Bấy giờ, lại có Đức Phật xuất hiện ở đời, tên là Diêm-phù Tràng đầy đủ mười tôn hiệu. Tỳ-kheo Đế Tràng gặp Đức Thế Tôn ấy, cung kính cúng dường, thưa hỏi thọ nhận Tam-muội sâu xa này, thọ trì, đọc tụng, tu hành, đúng như ngôn thuyết, tạo lợi ích cho hết thủy hàng trời, người, thế gian được lợi lạc lớn nơi Bồ-đề vô thượng. Tỳ-kheo Đế Tràng nêu giảng rộng khắp lưu hành định sâu xa mà chư Phật đã nói, trải qua ba ngàn kiếp sẽ thành Chánh giác, lại có thể thành tựu cho chín ức trăm ngàn na-do-tha vô lượng quyến thuộc, khiến họ đều an trụ bất thoái nơi đạo quả Bồ-đề.

Bấy giờ Đức Thế Tôn bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Đại Tỳ-kheo Đế Tràng Vương thừa đó đâu phải là người nào xa lạ, hiện nay thành Phật là Cao Hạnh Như Lai Thế Tôn Ứng Cúng Chánh Biến Tri đầy đủ mười tôn hiệu.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nay ông nên biết, do diệu lực từ oai thần của Tam-muội ấy nên đã đem lại nhiều lợi ích cho vô lượng chúng sinh như vậy, dù chỉ nghe một ít cũng thường gặp Phật ra đời.

Này Bất Không Kiến! Nếu có Bồ-tát được nghe một ít về tên gọi của Tam-muội này cũng thường gặp Phật ra đời, huống nữa là Bồ-tát đối với hiện tại, được nghe kinh nói về Tam-muội này, thọ trì, đọc tụng thì phước đức như trên đã không thể lường tính, huống chi còn có thể rộng nghe, thọ trì, đọc tụng giảng nói, tu hành đúng như ngôn thuyết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Hoặc có hàng Bồ-tát đối với Đại thừa, Bích-chi-phật thừa, Thanh văn thừa và Nhân thiên thừa, hoặc có thiện nam, thiện nữ tất cả chỉ được tạm nghe Tam-muội vi diệu này thì các Bồ-tát và thiện nam, thiện nữ ấy cũng sẽ đạt được đạo quả Vô thượng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như có người ở cõi Diêm-phù-đề thấy tướng ánh sáng biết chắc là mặt trời sẽ mọc, không bao lâu ánh sáng lớn ấy chiếu khắp, người nơi cõi Diêm-phù-đề nhân ánh sáng của mặt trời nên có thể phân biệt được màu sắc xanh, vàng. Như vậy, này

Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có hành giả nghe tóm lược về Tam-muội mà chư Phật đã nói thì thiện nam, thiện nữ ấy không lâu sẽ được Bồ-đề vô thượng, như thấy tướng ánh sáng kia tức biết mặt trời sẽ mọc. Ông nên tin sâu Tam-muội vì diệu này, thọ trì, nhớ nghĩ, chớ sinh nghi hoặc.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Như kiếp sắp tận, khi sáu mặt trời xuất hiện, tất cả đại địa đều thành khói lửa; khi bảy mặt trời xuất hiện, tất đốt cháy tất cả chúng sinh trong tam thiên đại thiên thế giới. Như vậy, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu những thiện nam, thiện nữ này dù người có học Đại thừa, hay không học, đại thừa nếu nghe được một ít Tam-muội báu này mà biết ghi chép, thọ trì, đọc tụng, giảng nói về nghĩa lý thì cũng sẽ mau đạt được đạo quả Bồ-đề vô thượng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Những thiện nam, thiện nữ đó ví như đào giếng, nếu thấy đất ẩm, nhất định biết nước không còn bao xa.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có Bồ-tát và các chúng sinh đối với Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói dốc sức ghi chép, thọ trì, đọc tụng, giảng nói ý nghĩa tu hành đúng như ngôn thuyết, nhớ nghĩ không quên thì các thiện nam, thiện nữ ấy không bao lâu sẽ được Bồ-đề vô thượng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ví như có người nuốt phải viên kim cương, khi ấy các thiện nam có trí tuệ ắt biết người này không bao lâu sẽ chết, do kim cương rất khó tiêu.

Như vậy, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Những thiện nam ấy nếu có người đối với Tam-muội báu vì diệu này mà thọ trì, đọc tụng, rộng nói nghĩa sâu xa, cho đến chỉ nghe một ít pháp Tam-muội thâm diệu thì thiện nam, thiện nữ ấy không bao lâu sẽ được Bồ-đề vô thượng. Vì sao? Vì Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói giống như kim cương. Chư Phật quá khứ, hiện tại, vị lai, các Bạc Ứng Cúng Chánh Biến Tri đã giảng nêu, phân biệt, tuyển lựa, dùng oai thần để gìn giữ, bảo vệ khiến các hành giả tạo nghiệp không mất. Bồ-tát nên tu tập như vậy, là muốn đem lợi ích cho hết thấy thế gian, gọi là hàng Bồ-tát ưa thích hạnh này. Như vườn Hoan hỷ ở cõi trời Đao-lợi, nếu có ai trông thấy thì thân tâm vô cùng hoan hỷ. Bồ-tát như thế được Tam-muội này nên mau thành tựu đạo quả Chánh giác. Đối với chỗ chưa nghe về các chương, cú... nếu muốn tu tập được cũng không khó. Vì diệu thay! Thuở xưa tất cả chư Phật vì lợi ích nên phân biệt, nêu bày đầy đủ về câu nghĩa, an trụ vào pháp giới. Các Đại Bồ-tát thâm giữ, ủng hộ, diễn nói, giáo hóa, khiến vui thích chánh đạo, pháp môn với nghi thức thứ lớp như vậy Bồ-tát Đại sĩ đều phải nên biết.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Hoặc có Bồ-tát đối với Tam-muội chư Phật đã nói, nếu chỉ được nghe một ít thì những người ấy cũng sẽ mau đạt được Bồ-đề vô thượng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Thế nên hôm nay ta vì ông mà phân biệt, mở bày, diễn nói, ông phải nên biết. Nếu ai được nghe Tam-muội Niệm do Phật chư Phật đã nói này mà thọ trì, giải thích thì không lâu sẽ đạt được đạo Bồ-đề vô thượng. Vì thế, nay ông phải nên thọ trì, đọc tụng, tu hành cho đến biên chép, cũng nên phân biệt, giảng nói, vì hết thảy bốn chúng, các chúng quốc vương, đại thần, Sa-môn, Bà-la-môn và các dị học. Vì sao? Vì những người này nếu được nghe thì sẽ hành trì đầy đủ đạt đến Bồ-đề vô thượng.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Những thiện nam, thiện nữ này phải có quyết định và chí tâm tin tưởng thanh tịnh vào Tam-muội sâu xa này. Vì sao? Vì đó là chỗ xưng tán của tất cả chư Phật thuở xưa. Nay ông nên đem ý không thể nghĩ bàn, một lòng chăm chú nhớ nghĩ, thọ trì, tin sâu định này, siêng năng tinh tấn tu tập, khiến cho tâm tương tục. Vì sao? Vì Tam-muội này đều là lời nói chân thật của chư Phật, lời nói tùy thuận của Phật, cho đến là nẻo hành xử của Phật, là sự lựa chọn, phân biệt chỗ chứng biết của Phật, là tài sản quý báu sâu xa tạo các bản sự của chư Phật, là nhân duyên đã sinh ra pháp tạng của chư Phật, là Thánh ấn bí mật rốt ráo của chư Phật, là trí tánh như thật, là chân thật của chư Phật.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Tam-muội này sinh ra vô lượng căn lành cho người thực hành, thường được sinh ra nơi các tộc họ đại Sát-đế-lợi, đại Bà-la-môn và các tộc họ thù thắng khác, luôn có được oai lực lớn, chắc chắn thành tựu Bồ-đề. Vì sao? Vì chư Phật đã nói Tam-muội Niệm Phật là kinh điển thâm diệu, có thể cho chúng sinh quả chắc thật, cũng có thể khiến hành giả được vô biên phước. Nếu có người nghe thì người này sẽ được vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ... các nhóm công đức không thể nghĩ bàn.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nay ta sẽ nói ví dụ để so sánh về pháp đó, thành tựu đầy đủ nghĩa này, người trí dựa theo ví dụ liền hiểu. Giống như các Bồ-tát hành đại thí. Thường vào sáng sớm cho đến giữa trưa và chiều, một ngày ba thời do sức nhớ nghĩ Tam-muội của Như Lai nêu dùng các vật báu, đủ các loại báu đầy khắp hằng hà sa đại thiên thế giới để cúng dường ức ngàn hằng hà sa Như Lai Thế Tôn và chúng Thanh văn, trải qua trăm ngàn ức na-do-tha. Hằng hà sa kiếp hành đại

ví như vậy để cầu đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Đức Bồ-tát Phật bảo Bất Không Kiến:

–Đại Bồ-tát này đạt được công đức như thế là nhiều không?

Bồ-tát Bất Không Kiến thưa:

–Rất nhiều, thưa Thế Tôn! Vô lượng, vô biên không thể nghĩ bàn.

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

–Ta sẽ vì ông phân biệt giảng nói về căn lành của sự bố thí này.

Như Tam-muội do chư Phật đã nói này là chân thật bậc nhất là chính từ kim khẩu Phật nói ra. Nếu ai có thể biên chép, thọ trì, đọc tụng, diễn nói, phân biệt giảng nói thì sẽ tạo được vô lượng các nhóm công đức, so với công đức đã nói ở trước thì phước này nhiều hơn, huống gì nghe rồi còn khuyên người thọ trì, rộng vì bốn chúng mà phân biệt giảng nói.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nay ta nói khối công đức báu ấy là không thể cùng tận.

M

Phẩm 14: BẢN HÀNH CỦA CÁC BỒ-TÁT

Bấy giờ, Bồ-tát Bất Không Kiến, Bồ-tát Thiện Hiện, Bồ-tát Thiện Hoan Hỷ, Bồ-tát Vô Lượng Thị Hiện, Bồ-tát Vô Lượng Lực, Bồ-tát Vô Lượng Tràng, Bồ-tát Vô Lượng Minh, Bồ-tát Vô Lượng Thắng, Bồ-tát Vô Lượng Trí, Bồ-tát Vô Lượng Tu Vương, Bồ-tát Vô Lượng Ý, Bồ-tát Vô Lượng Thắng Tư, Bồ-tát Vô Lượng Định, Bồ-tát Phân Biệt Nhất Thiết Pháp Ý, Bồ-tát Phân Biệt Hư Không Ý, Bồ-tát Phân Biệt Vô Trước Ý, Bồ-tát Vô Lượng Bảo Ý, Bồ-tát Nhất Thiết Tịch Định Tự Tại, Bồ-tát Thiện Giáo Chiếu Ý, như vậy có tới chín vạn trăm ngàn ức na-do-tha Bồ-tát, đều là bậc thượng thủ, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, sửa lại y phục, gối phải quỳ sát đất, chấp tay cung kính, bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Chúng con đối với Tam-muội Niệm Phật sâu xa của Bồ-tát do chư Phật đã nói, xin hết lòng nhớ nghĩ, thọ trì, biên chép, đọc tụng, rộng phân biệt giảng nói, như thuyết tu hành, khiến tâm tương tục, cho đến đạt được Bồ-đề, Vì sao? Vì chúng con đối với những kinh điển thâm diệu mà chư Phật đã giảng thuyết, tất cả tướng mạo chưa từng thấy biết đầy đủ. Nếu có nhiều người ưa thích siêng tu tức có thể tăng trưởng tạo ra được mọi sự an vui. Vì sao? Vì nếu có thể thứ lớp tu hành pháp ấy, ghi chép, đọc tụng, cũng chỉ dạy người khác thọ trì,

giảng nói, tất nhiên cũng sẽ được đầy đủ Bồ-đề vô thượng, dần dần tăng tiến thành tựu trọn vẹn.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn biết những suy nghĩ trong tâm của các Đại Bồ-tát, do thường pháp của Phật nên liền mỉm cười, từ diện môn phóng ra ánh sáng đủ các báu xen nhau. Đó là vàng, bạc, lưu ly, xa cừ, mã não, san hô, hổ phách, xích chân châu tạo vô số các màu sắc vi diệu, ánh tỏa đó chiếu khắp vô lượng thế giới, soi sáng rực rỡ đến cõi trời Phạm thế, từ trên lại hạ xuống, trụ nơi đỉnh đầu Đức Phật, giống như Đế tràng báu ở cõi trời Tịnh hỷ dài thẳng đẹp đẽ, rất đáng ưa thích. Tam thiên đại thiên thế giới cõi này thấy đều trang nghiêm giống như chuỗi ngọc. Lúc đó, đại chúng, các Bồ-tát thấy tướng thần biến này đều ngạc nhiên, ca tụng: “Hay thay! Hy hữu thay! Thần thông của Như Lai!”

Khi ấy, có Đại Bồ-tát tên là Tàm Quý An Định Phát Chúng Ý Hạnh, liền sửa lại y phục, gối phải quỳ sát đất, cung kính chấp tay chiêm ngưỡng Thế Tôn, dùng hương bột trầm thủy vi diệu và hoa Mạn-đà trời dâng cúng, rồi ở trước Phật nói kệ:

*Điều Ngự không gì sánh
Tướng sắc thân vi diệu
Giống như cây hoa trời
Mùi thơm tỏa mười phương.
Đầy đủ hành ý lành
Tu tập vô lượng trí
Bạc Điều Ngự đại oai
Thương xót các nẻo ác.
Cúi xin Vô lượng trí
Nói duyên gì mỉm cười?
Trí tối thắng vô biên
Oai đức không ai bằng.
Vì sao hiện mỉm cười?
Xin nói nhân duyên đó
Tam thiên đại thiên này
Tất cả các thế giới.
Trang nghiêm như anh lạc
Sạch như trời Dao-lợi
Người thấy đều hoan hỷ*

Nhân gì hiện cười này?
 Người mù được thấy sáng
 Người điếc liền được nghe
 Người cuồng loạn, chánh niệm
 Tâm ngọng đều nói được.
 Nên vì nhân duyên gì
 Hiện ra mỉm cười này?
 Voi ngựa và loài chim
 Đều phát tiếng hòa nhã.
 Tất cả các nhạc cụ
 Không trổi tự nhiên vang
 Nay vì nhân duyên gì
 Thế Tôn bỗng mỉm cười?
 Phương trên các chư Thiên
 Và dưới, người thế gian
 Các âm nhạc vi diệu
 Đều tấu âm thù thắng.
 Nhân gì hiện cười này?
 Cúi xin vì con nói
 Hay thay, hy hữu thay!
 Trời, người đều cùng thấy.
 Vì nhân duyên gì vậy
 Hiện ra mỉm cười này
 Điều Ngự Lương Túc Tôn
 Vì thương xót chúng sinh.
 Nguyên nghe ý Phật cười
 Khiến con được trong lành.

Bây giờ, Đức Thế Tôn biết ý thưa hỏi của Bồ-tát Tàm Quý An Định Phát Chúng Ý Hạnh và các Bồ-tát khác, nên Đức Phật liền tuyên nói như hằng hà sa đấng, Bạc Ứng Cúng Chánh Biến Tri đã nói Đức Phật nói kệ:

Bảo các chúng Bồ-tát
 Các ông phải nên quán
 Sáu vạn tám ngàn ấy
 Tất cả thiện nam tử.
 Thuở xưa đã lưu lạc

Nay lại tu Bồ-đề
Thệ nguyện rằng: Chúng ta
Đều trụ trong sinh tử.
Sẽ đến chỗ Mâu-ni
Sẽ thọ trì kinh này
Đều thích nghe kinh ấy
Tối thắng không nghĩ bàn.
Pháp chư Phật đã nói
Tâm thường không nhàm chán
Nay ta sẽ bảo ông
Các chúng Bồ-tát này.
Chẳng phải một Đức Phật
Phát tâm cung kính sâu
Nhớ nghĩ thuở xa xưa
Ba vạn sáu ức kiếp.
Trăm ngàn na-do-tha
Để thấu pháp lợi ích
Bấy giờ ở chỗ ấy
Mới khởi tất cả hạnh.
Lại nơi đời trước kia
Chỗ Hằng sa đại trí
Là xứ mới khởi hạnh
Thâu giữ pháp tối thắng.
Người tuệ sáng cầu pháp
Tâm thường không chán đủ
Luôn xả thân mạng, của
Để cầu đạo Bồ-đề.
Nhớ thuở xưa hằng sa
Kiếp không thể nghĩ bàn
Thời có Đấng Chánh Giác
Vô thượng Đại Thắng Quang.
Chốn ấy, mới khởi hạnh
Để cầu pháp lợi ích
Lại nơi Bảo thắng diệu
Đại minh và Điện quang.

Chiếu tất cả khó nghĩ
 Đều là chỗ Đại Tiên
 Ba nghiệp trì pháp này
 Thâu giữ đạo Tối thắng.
 Nhật Quang và Nguyệt Quang
 Biển công đức khó lường
 Đầy đủ tất cả hạnh
 Chỗ chư Phật như vậy.
 Nơi này mới phát tâm
 Để cầu đạo Bồ-đề
 Lại ở đời trước kia
 Gặp Đấng Mãnh Oai Quang.
 Cùng với Phật Sư Tử
 Ở chỗ Như Lai ấy
 Ba nghiệp thọ pháp này
 Cầu Bồ-đề bậc nhất
 Ở đời quá khứ kia
 Chư Phật thường nối nhau
 Như Lai Sư Tử Tràn
 Công đức đều đầy đủ.
 Chốn ấy lại phát tâm
 Để cầu pháp lợi ích
 Lại có Phật phương khác
 Hiệu là Thắng Đế Tràn.
 Điều phục ở thế gian
 Đối chỗ chư Phật kia
 Để cầu pháp tối thắng
 Thâu giữ tuệ vô thượng.
 Vô lượng trí đều sinh
 Chư Phật không nghĩ bàn
 Nghe pháp âm cao xa
 Nơi Thế Tôn như vậy.
 Ba nghiệp thọ pháp ấy
 Cầu Bồ-đề bậc nhất
 Xưa đối Phật Thiện Nhãn
 Như Vô Biên Đại Tràn.

Phát tâm dũng mãnh này
Cầu Bồ-đề vô thượng
Lại nơi Quang Lực Vương
Cõi thần thông biến hóa.
Trụ nơi Đại Tiên này
Cầu Bồ-đề tối thắng
Điều Ngự Quang Diêm sinh
Vô lượng tướng Đức sáng
Nơi ấy mới phát tâm
Cầu Tam-muội báu này
Diêm Quang và đại chúng
Phật Minh Tụ Hàng Oán
Chỗ Thế Tôn như vậy
Cầu pháp ban vui chúng
Như Lai Nhất Thiết Quang
Nan Tư và Nhật Minh.
Thiện Thệ Vô Lượng Lực
Phật Vô Biên Định Ý
Nơi các Thế Tôn kia
Phát tâm ban pháp lạc.
Đấng Đại Thánh Kim Hoa
Chánh giác Thiện Hoa Hương
Phật A-nan Nhã Hành
Và Như Lai Vô lậu.
Chỗ chư Phật như vậy
Kính cầu đạo tối thắng
Phương này và cõi khác
Vô lượng trí quá khứ.
Nơi Lương Túc Tôn kia
Thọ trì Tam-muội này
Thân, khẩu, ý siêng tu
Cầu Bồ-đề đệ nhất.
Dùng các nghiệp lành ấy
Cúng dường Thiên Trung Tôn
Đều đầy đủ tám vạn

Thường cầu đạo Vô thượng.
 Tất cả Bồ-tát ấy
 Lâm chung lìa đường ác
 Hết thấy cùng đông đủ
 Thường phụng Đấng Nhân Thiên.
 Lìa hẳn pháp tà hoặc
 Không sinh nhà ti tiện
 Xa lìa tri thức ác
 Thân cận với bạn lành.
 Nắm giữ các công đức
 Cho đến đạo Bồ-đề
 Ở đời vị lai, sẽ
 Gặp được Đấng Di-lặc.
 Cúng dường Thiên Trung Thiên
 Quyết giữ đạo Giác ngộ
 Sau Phật Từ Thị diệt
 Phật Sư Tử Điều Ngự.
 Ở chỗ Thế Tôn kia
 Vì pháp tịnh ba nghiệp
 Thâu giữ các thắng hạnh
 Để cầu đạo Chánh giác.
 Ngàn Phật trong Hiền kiếp
 Vô thượng Lương Túc Tôn
 Nên vì Bồ-tát này
 Tuyên nói pháp vi diệu.
 Là con của Thiện Thệ
 Ất được sắc vô ngại
 Qua hiền kiếp này rồi
 Như Lai Vô Lượng Quang.
 Nguyệt Hiện và Hiền Quán
 Nối nhau hiện ở đời
 Phật Hiền Quán diệt độ
 Khoảng giữa rất lâu dài.
 Như Lai Đa-la Tràng
 Tiếp nối giáo hóa rộng
 Các người trí sáng suốt

Vì pháp hành cúng dường.
Đấng Đa-la Đại Thánh
Đã nhập vào Niết-bàn
Như Lai Phân Biệt Thế
Sau đó sẽ thành Phật.
Vì Tam-muội sâu xa
Dâng kính Pháp vương kia
Phật Phân Biệt diệt độ
Đấng Thị Hiện ra đời.
Ngày Thị Hiện đã hết
Chỗ dựa Hoa Thượng Thế
Lần lượt thành Chánh giác
Sẽ sinh Nhất Thiết Kiến.
Hoa Thượng đã Thiện Thệ
Phật Ưu-bát-la Thắng
Xuất hiện ở thế gian
Cúng dường Lương Túc Tôn.
Ưu-bát-la diệt độ
Câu-tu-ma nương đời
Kế đến thành Bồ-đề
Phật Tuệ Nhật diệt độ.
Đấng Trang Nghiêm Đại Thế
Lúc đó hiện ở đời
Trang Nghiêm Thánh Nhân diệt
Tiếp có Chúng Trí Thắng.
Vì đối với pháp kia
Rộng cúng dường vô lượng
Chúng Trí Thắng diệt rồi
Phật Thiện Hiện Đại Trí.
Xuất hiện ở thế gian
Thiện Hiện Niết-bàn rồi
Diệu Trì Thế nương thầy
Kế tiếp Đấng Điều Ngự.
Sau Như Lai Diệu Trì
Thế Tôn Thiện Vi Nhiễu

Hưng khởi trí đệ nhất
 Nơi kia cầu Bồ-đề
 Phật Thiện Vi Nhiếu diệt
 Chánh giác Vô lượng quang
 Đại Thắng, Vô Biên Minh
 Đấng Pháp Vương hiện tiền.
 Ba Điều Ngự như vậy
 Nói tiếp nhau ra đời
 Mặt trời tuệ lặn mất
 Tối Xí Niệm Vương hiện.
 Vì pháp lợi ích này
 Cúng dường khó nghĩ bàn
 Biết Phật đương lai kia
 Chủ hết thủy thế gian.
 Thọ hành Bồ-đề này
 Để cầu pháp thọ mạng
 Dùng các nghiệp lành ấy
 Ở cõi này mạng chung.
 Được cúng Vô Lượng Thọ
 Phật Đại Oai Hàng Oán
 Đã gặp Nhân Trung Tôn
 Rộng cúng dường vô biên.
 Để được pháp nghĩa lợi
 Thâu Bồ-đề bậc nhất
 Trụ các thế giới kia
 Chỗ chúng Đa Thế Trí.
 Vì lợi ích chúng sinh
 Chẳng cầu năm dục lạc
 Cung kính nhiều ức Phật
 Sẽ được trí vô ngại.
 Thương xót thoát các khổ
 An lạc cho thế gian
 Được Bồ-đề tối thắng
 Cõi kia rộng khó bàn.
 Các báu rất trang nghiêm
 Vô biên an lạc tịnh

Nhiều ước na-do-tha
Hết thấy Bồ-tát này.
Khen Nhân Trung Pháp Vương
Trí Phật không nghĩ bàn
Nay ta bảo các ông
Chư Thiên và thế gian.
Nếu cầu học trí Phật
Cùng Như Lai bình đẳng
Người này thích trí Phật
Cầu học thắng Bồ-đề.
Vì do cầu Bồ-đề
Nên được pháp Nhân Tôn
Chư Thiên, Rồng, Dạ-xoa
Ca-lưu, Ma-hầu-la.
Và các Cưu-bàn-trà
Thường ủng hộ pháp Phật
Nếu người cầu Bồ-đề
Hộ pháp nên như con.
Nếu cầu Bồ-đề Phật
Thì được quả báo lớn
Đoan nghiêm và thù thắng
Sắc tướng như vàng ròng.
Thường vì tất cả chúng
Tuệ nêu nghĩa sâu xa
Đầy đủ không nghĩ bàn
Tất cả các công đức.
Sắc trăm phước nghiêm tịnh
Báu thế gian tối thượng
Trời, Người không gì sánh
Rồng, Quỷ đều ủng hộ.
Người ấy nương Bồ-đề
Cúng dường Đấng Tối Thắng
Vì lợi ích chúng sinh
Khai thị pháp định sâu.

Phẩm 15: CHÁNH NIỆM

Bấy giờ, trong chúng hội có Bồ-tát Tư Nghĩa, Bồ-tát Xả Phi Nghĩa, Bồ-tát Tâm Dũng Kiện, Bồ-tát Phân Biệt Tâm, Bồ-tát Vô Xan Ý, Bồ-tát Bạt Phiền Não, Bồ-tát Thiện Tư Nghĩa, Bồ-tát Chúng Trí, Bồ-tát Vô Phược, Bồ-tát Chúng Quang, Bồ-tát Trí Đăng Quang, Bồ-tát Tạo Trí Tri Thức, Bồ-tát Vô Đẳng Phiền Não, Thiên tử Đế Tràng, Thiên tử Tha Hóa đều cùng cung kính bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Hôm nay, những lời của chư Phật nói, đó là những lời gì? Vì sao gọi là chư Phật nói? Sao gọi là Phật? Nên niệm như thế nào gọi là niệm Phật? Là khởi thân niệm hay là khởi pháp niệm?

Đức Thế Tôn bảo các Bồ-tát

–Hay thay, hay thay! Này các thiện nam! Những điều các ông đã hỏi là sâu xa khó nghĩ bàn, đều là nương vào sức oai thần của Phật phát sinh niềm vui để nêu bày biện tài vô ngại ấy. Chỗ thuyết giảng của chư Phật gọi là Phật nói. Chân niệm về tướng chân thật của các pháp gọi là niệm Phật. Sao gọi là chánh niệm? Là không vướng chấp nơi các pháp ác để phỉ báng, nên tu tất cả, không chê bai hủy báng pháp, nên xa lìa ngã cùng phi ngã, không thấy chúng sinh thọ mạng chủ tể nuôi dưỡng người cùng sự sinh, không chấp nơi sự tạo tác, khiến tạo tác, ấm, giới, các nhập, tướng đối tượng duyên xứ. Đối với hết thấy các pháp đời này, đời sau, cho đến ba cõi đều không nương, không nhiễm. Ta thấy các hành không lấy, không bỏ, thiền định Giải thoát và sáu Thần thông, Như ý, Căn, Lực, Bồ-đề giác phần, Tỳ-xá-la... vô lượng pháp lành. Nếu lược nói về chín vạn ức na-do-tha Tam-muội sâu xa không thể nghĩ bàn thì được niệm pháp của hết thấy chư Phật thường hành. Trí tuệ phương tiện của Phật không thể nghĩ bàn, theo đó mà ghi chép, đọc tụng, diễn giảng kinh điển Đại thừa, nói công đức của Phật, gọi là Phật thuyết giảng.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nói kệ:

Thường hay xả tất cả

Tướng hữu vi hư giả

Chẳng thủ đắc pháp tánh

Thì được Tam-muội này.

Chớ đắm vào phỉ báng
Và nhớ nghĩ phân biệt
Lìa hẳn ngã, ngã sở
Được Tam-muội như vậy.
Không với các pháp ấm
Thấy chúng sinh, thọ mạng
Nhân, ngã và sự sinh
Sĩ phu cùng dưỡng dục.
Cũng không nghĩ phân biệt
Đó gọi là nói pháp
Với các pháp không nhiễm
Ngã tánh và ngã sở.
Thấy thân chẳng ấm sinh
Thì được Tam-muội này
Sắc, thọ, tưởng, hành, thức
Tất cả không, vô tướng.
Căn bản đều bất tịnh
Biết được Tam-muội này
Quán các pháp hữu vi
Theo duyên chẳng tự tại.
Hết thấy không chân thật
Hư dối không thể giữ
Như pháp tử duyên kia
Đó gọi là nhĩn nhập.
Tai mũi lưỡi thân ý
Đều không có tự tánh
Nếu phân biệt rõ ràng
Được sinh Tam-muội này.
Thân này không chân thật
Ấm tự không thanh tịnh
Máu mủ ra chín lỗ
Ai ưa thích chỗ này.
Ý vào niệm, niệm diệt
Hư vọng thường như huyễn
Nếu phân biệt sâu xa

Thì được Tam-muội này.
 Vì tất cả các nhập
 Đều không, không có thật
 Phàm phu như trẻ con
 Mê hoặc chấp có thân.
 Chỗ mê của tham ái
 Không biết là hư vọng
 Thân này như không tự
 Chỗ ở của các giặc.
 Pháp lỗi làm hư giả
 Người trí thường chán lìa
 Quan sát kỹ như vậy
 Thì được Tam-muội này.
 Các pháp ám, giới, nhập
 Đều không không chân thật
 Nếu người hay phân biệt
 Được sinh Tam-muội này.
 Như lửa, như bọt nước
 Như huyễn, như thân chuối
 Nên quán thân mỏng manh
 Không thật hơn điều ấy.
 Nếu các Bồ-tát này
 Trí không hủy như vậy
 Mau được tất cả Phật
 Nói Tam-muội sâu xa.
 Các pháp không tự sinh
 Cũng không từ khác có
 Rốt ráo không chỗ trụ
 Pháp vô lậu cũng thế.
 Nếu hay quán như vậy
 Thì sinh Tam-muội này
 Bỏ tất cả hữu vi
 Các hành, tương đối khác.
 Pháp này như hư không
 Sinh là không thủ đắc
 Bồ-tát biết như thế

*Tu học hết thầy pháp.
Mau được thắng Bồ-đề
Chuyển pháp luân vô thượng
Bồ-tát ấy có thể
Tạo lập nơi pháp tràng.
Dùng trí không nghĩ bàn
Phân biệt tất cả pháp
Đều thấy là hư dối
Rốt ráo không chân thật.
Nay ta tuy vì ông
Nêu rõ Tam-muội này
Tướng nghi thức như vậy
Nghĩa đó rất khó biết.*

Khi Đức Thế Tôn nói pháp này, có các Bồ-tát được pháp Nhãn vô sinh, lại an trụ vào Tam-muội Niệm Phật. Các Bồ-tát ấy đều thấy phương Đông, các Đức Phật Thế Tôn nhiều như cát sông Hằng đều giảng nói Tam-muội thanh tịnh bình đẳng này, không tăng không giảm, không hai, không khác. Ngoài ra, ở các phương kia cũng lại như vậy, đều có vô lượng ức na-do-tha Như Lai Thế Tôn cùng một lúc diễn nói Tam-muội Niệm Phật mà chư Phật đã nói.

Lúc này, các Bồ-tát nghe Đức Phật nói, thân tâm vui vẻ, đều được an lạc tốt bậc không gì sánh bằng, liền ở trước Phật dùng kệ tụng nói về tướng đó:

*Quy mạng Thế Quang Minh
Đấng Chánh Giác Mâu-ni
Đại pháp Thánh y vương
Phật Thích-ca biển trí.
Người nương sư tử vương
Hiện khắp các sắc tướng
Thấy cõi phương Đông kia
Na-do-tha chư Phật.
Vì thương xót chúng sinh
Nói pháp như sư tử
Điều phục na-do-tha
Các Bồ-tát như thế.*

An trụ địa Đồng chân
Được pháp Nhãn vô sinh
Khéo thuận tánh sâu xa
Với pháp không chỗ hoại.
Ngoài chín phương khác kia
Tướng mạo cũng như vậy
Đều thấy nhiều ức chúng
Na-do-tha chư Phật.
Ví như sư tử vương
Chỗ nương mọi sợ hãi
Vô lậu đều vắng lặng
Chuyển pháp luân đệ nhất.
Chốn ấy không đến, đi
Tướng đó cũng không trụ
Tất cả pháp không thật
Tánh không, không sinh diệt.
Chúng sinh và thọ mạng
Sĩ phu cũng như vậy
Tất cả ám, giới, nhập
Không thật, như hư không.
Ví như các thú hoang
Hoàn toàn không chỗ nương
Các pháp thật không sinh
Hoặc thân thường bất tịnh.
Tâm như tham sinh tử
Như trẻ con ngu khờ
Nhiều ức na-do kiếp
Luôn khổ mà không chán.
Phật dùng Từ bi này
Để nói Bồ-đề ấy
Vì thế các Phật tử
Thường bỏ thân, tay, chân.
Đầu, mắt và tửy, não
Vợ, con vật quý báu
Đều có thể xả bỏ
Để hành Bồ-đề này.

*Có thể cho vợ con
Quyến thuộc và tài sản
Bỏ ngôi vị trời, người
Thân, thịt và gân, xương.
Bỏ được điều khó bỏ
Mau thành tựu Chánh giác
Thí, giới: Quả tối thắng
Nhẫn, tấn, thiền, trí tuệ.
Hành Từ, Bi, Hỷ, Xả
Đề cầu trí Vô thượng
Bồ-tát nên tu tập
Vì lợi ích chúng sinh.*

Đức Thế Tôn liền dùng kệ tụng đáp lại các Bồ-tát:

*Nếu Bồ-tát nhiều kiếp
Tu hành chân như này
Không khác, không phân biệt
Từ đó nói Bồ-đề.
Tánh ấy rất vắng lặng
Khó được, khó thể thấy
Nên khởi ý vô tận
Tu tập hạnh như vậy.
Bồ-tát ấy sẽ được
Trí tiến gần Giác ngộ.*

Bấy giờ, Đức Thế Tôn vì các Bồ-tát lược nói bốn pháp viên mãn Bồ-đề, nên bảo các Bồ-tát:

–Này các thiện nam! Nên học giới phẩm, khéo tự mình gìn giữ cẩn thận, quan sát bảo vệ, sinh khởi trí phương tiện, siêng năng tu tập cho đến đạt được giác ngộ, đối với các chúng sinh thường khởi tâm Từ để trừ các tướng về ngã kiến và ngã sở, mong cầu Bồ-đề vô thượng tối thắng, cho đến xả bỏ thân mạng, tài sản, phải luôn bảo vệ sự thành tựu tăng trưởng Bốn pháp như vậy là phần căn bản của Tam-muội ấy.

M

Phẩm 16: ĐẠI CHÚNG PHỤNG TRÌ

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nhận biết chín vạn ức na-do-tha các chúng Đại Bồ-tát đều đã tụ hội. Lại có trăm ngàn vạn ức Bồ-tát, những Bồ-tát ấy sẽ ở chỗ Phật Di-lặc, khi thành đạo đều trụ ở quả vị Bất thoái chuyển.

Khi ấy, ở phương Đông có chín vạn chín ức trăm ngàn na-do-tha các chúng Bồ-tát, do Bồ-tát Phạm Thượng làm thượng thủ. Ở phương Nam lại có chín vạn chín ức các chúng Bồ-tát, do Đại Bồ-tát Trì Thành làm thượng thủ. Ở phương Tây lại có chín vạn chín ngàn các chúng Bồ-tát, do Bồ-tát Đại Trí làm thượng thủ. Ở phương Bắc lại có chín vạn chín ngàn các chúng Bồ-tát, do Đại Bồ-tát Đại Quang làm thượng thủ. Lại có vô lượng Bồ-tát ở thế giới Hoan hỷ kia cũng đều đến tụ hội. Thiên vương Phạm Thân, Phạm vương Đại Hoa, vô lượng Phạm vương đều đến tụ hội. Lại có vô biên trăm ngàn na-do-tha Thích Đề-hoàn Nhân, do Thiên chủ Chúng Niệm làm thượng thủ. Lại có vô lượng trăm ngàn ức vạn na-do-tha, Tứ đại Thiên vương. Lại có vô lượng Dạ-xoa Ca-lưu, Dạ-xoa Trì Mạn, Dạ-xoa Thường Túy. Lại có các Trời, Rồng, Càn-thát-bà vương, A-tu-la vương, Ca-lâu-la vương, Khẩn-na-la vương, Ma-hầu-la-già vương, La-sát, quỷ Cưu-bàn-trà, quỷ Phú-đơn-na, cùng với quỷ Ca-trá Phú-đơn-na, tất cả vô số trăm ngàn quỷ thần đại lực như thế cũng đến nơi tòa.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn Ứng Cúng Chánh Biến Tri nhận biết tất cả đại chúng đều đã tụ hội, bèn vì họ lược nói pháp thứ lớp, công đức sâu rộng của kinh này. Vì muốn điều phục các hàng trời, người nên lại gầm vang tiếng sư tử, tức vì pháp hội này giảng nói điều chưa từng có. Kinh pháp này, là chỗ tu hành của chư Phật trong ba đời quá khứ, hiện tại, vị lai, có thể diệt trừ tất cả các khổ não lớn. Vì vậy, chư Phật luôn tôn trọng pháp này, đã tu hành, sẽ tu hành, nay vẫn tiếp tục tu hành. Do đó, Bồ-tát muốn cầu thân Như Lai phải nên tôn trọng pháp chân thật, kính thờ pháp giống như kính Phật. Vì sao? Vì pháp không khác Phật. Người nào cầu pháp nên đến ở đây, hoặc trời, hoặc rồng, Nhân phi nhân, người có thể cầu pháp phải mau xả bỏ các khổ, hành pháp trừ khổ, Phật nói là pháp tối thắng. Thế nên Bồ-tát cầu pháp Bồ-đề là muốn đem lại lợi ích cho hết thảy thế gian. Các Bồ-tát này nhờ bố thí niềm vui giác ngộ cho tất cả chúng sinh nên mau vượt qua được biển cả sinh tử. Nên ta trong khoảnh khắc giảng nói Tam-muội này là Kinh vương vi diệu,

để giáo hóa thế gian. Lúc này, tất cả núi sông, đại địa cùng lúc hiện đủ sáu cách chấn động. Các chúng sinh đều tán thán:

–Lành thay! Vì sao? Vì Đức Phật đang giảng nói Tam-muội vương Niệm Phật này của Bồ-tát ấy, đó là kinh điển Đại thừa vi diệu, với vô biên công đức nơi biển trí lớn.

Khi ấy, trăm ngàn ức số na-do-tha, vô số cõi nước nơi thế giới của các Đức Phật đều chấn động sáu cách, đủ mười tám tướng, phóng ra ánh sáng thanh tịnh tỏa chiếu khắp. Bấy giờ, vô lượng chư Thiên trên hư không đánh trống trời, tiếng vang như sấm động, lại tấu lên các âm thanh hòa nhã. Lại có tám vạn ức na-do-tha Địa thần, Thiên nữ mang các tòa báu từ đất vọt lên, đến trước Đức Thế Tôn, chí tâm cung kính, dâng lên cúng dường. Lại có Càn-thát-bà vương là chủ nhạc tạo ra trăm ngàn ức na-do-tha vô số âm thanh vi diệu, rất đáng ưa thích. Lại có các rồng và con của các Long vương nổi mây dày lớn che khắp thế giới, mưa xuống vô số hoa Mạn-đà cõi trời và các hoa vi diệu rải đầy khắp đại địa, cao hàng trăm do-diên.

Lúc đó, đại Long vương Ta-khệt-la ở trong hư không biến thành cung điện, dùng các báu trang nghiêm thù thắng đẹp đẽ, dùng bộ chiên-đàn trời rải khắp tam thiên đại thiên thế giới của Đức Phật. Lại có các Phạm Thiên vương của cõi Sắc ở trên Như Lai hóa ra lọng hoa báu che khắp tam thiên cõi nước, lọng ấy khắp nơi đều giăng treo các linh báu, phát ra âm thanh giống như âm nhạc ở cõi trời Tha hóa tự tại. Bấy giờ, tất cả chúng sinh trong hội này đều tu tâm Từ, Bi, Hỷ, Xả, đã nghe pháp âm vui mừng không gì bằng, mỗi người đều chí tâm quy y Tam bảo, vô biên chúng sinh trong hội khi nghe pháp này phát tâm Bồ-đề vô thượng. Lại có vô lượng các chúng sinh phát tâm cầu quả Bích-chi-phật, vô số các chúng sinh phát tâm cầu đạt Bồ-đề Thanh văn, vô lượng các vị vua Sát-lợi, Sa-môn, Bà-la-môn, Tỳ-xá, Thủ-đà, Trưởng giả, Cư sĩ đều đạt được quả Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm. Lại có vô biên các chúng sinh chứng quả A-la-hán.

Đức Thế Tôn nói kinh này xong, tất cả đại chúng đều rất vui vẻ. Bồ-tát Bất Không Kiến, các Đại Bồ-tát, chúng đại Thanh văn và các hàng, trời, người ở thế gian, tám bộ chúng hộ pháp nghe Phật giảng nói đều rất vui mừng, đánh lễ phụng hành.

